

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
29. JUNIJ
1995

Letnik 50
Štev. 26 (2813)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

KONCERT • NA GRADU BEKŠTANJ

Big-Band RTV Slovenija

Petek, 30. junij, ob 20. uri

Svoj koncert bo izvedel svetovno znani Big-Band RTV Slovenija ob svoji in 50-letnici slovenskega sporeda Koroškega radia. Vstopnice stanejo 150 šilingov. V predprodaji pa si jih lahko zagotovite v uredništvu slovenskega sporeda in v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu. Ob slabem vremenu bo prireditev v šotoru.

Tovariškega srečanja pri Peršmanu se je letos udeležilo še posebej veliko število antifašistov in demokratov. Zadržalo jih ni niti slabo vreme. **Str. 4.**

Nedelja prireditev in uspehov

V Borovljah 90 oz. 125-letnica kulture,

v Škofičah 10-letnica otroškega vrtca,

»Amtssprache ist Deutsch«

Pod geslom »Begegnung in Kärnten« (po slovensko bi se temu reko »Srečanje na Koroškem«, a se ne) bojo potekale letošnje proslave ob 75-letnici plebiscita. V brošuri, ki jo je izdal vladni »Sekretariat für Brauchtums- und Heimatpflege, Organisationsbüro für die Jubiläumsfeiern 1995«, vodi ga Sepp Prugger, ni besedice o drugih pomembnih obletnicah tega leta, kot so to 50 let konca druge svetovne vojne ali 40 let podpisa državne pogodbe. Vse je izključno naravnano na plebiscitno obhajanje. Pripis, da je to leto »Jahr der Ein-

heit und Freiheit« zveni kar krepko cinično. Prugger je očitno menil le »nemško Einheit und Freiheit«, kajti slovenščina kot drugi deželni jezik je pri teh proslavah in tudi v informacijskem bloku odrinjena.

Prugger si je tudi na predstavitvi koncepta za proslave dovolil krepak spodrseljaj. Vedeti je namreč treba, da so »uradna« plebiscitna značka, nalepka in plakati samo v nemščini. Za slovenščino, kot se je izgovoril, menda ni bilo več prostora.

Ko pa so novinarji vrtali naprej,

je Prugger le prišel s »pravim vzrokom« na dan: še je na Koroškem nemščina uradni jezik. Deželni glavar, ki je bil prisoten, je skušal popraviti že pokvarjen vtis in je dejal, da so pač dosegli največ, kar je bilo mogoče.

Slovenščina bo upoštevana pri slovesnosti v deželni hiši v ponedeljek, 9. oktobra, in še pri nekaterih pevskih vložkih. Prugger je že poskrbel, da bo vse v pravem okviru, kajti v soboto, 8. oktobra, bo na sejmišču (Kärntenhalle) izveden Brahmsov »Ein Deutsches Requiem«.

V 50 letih 1000 resolucij

Prejšnji teden je preteklo pol stoletja odkar je 51 držav, ustanovnih članic, podpisalo ustanovno listo Organizacije združenih narodov (OZN). Osnovni namen tega svetovnega združenja je bil tedaj po končani drugi svetovni vojni preprečevanje mednarodnih konfliktov, ki bi lahko ponovno prerasli v vojne večjega obsega, miroljubno posredniško obravnavanje sporov, socialni in gospodarski razvoj sveta ter uveljavljanje človekovih pravic. Prav na tem področju ima OZN največje zasluge s sprejetjem Konvencije Združenih narodov o človekovih pravicah. Danes organizacija združuje že prek 180 članic. Najvišje telo je generalna skupščina, ki imenuje generalnega sekretarja, izvoli skrbniški svet, varnostni svet s pet stalnimi in 10

nestalnimi članicami, mednarodno sodišče, ekonomski in socialni svet ter stalne konference ZN. Zelo so znane in uveljavljene specializirane organizacije ZN kot npr. organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO), svetovna zdravstvena organizacija (WHO), organizacija za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO). V javnosti je od svetovnih ZN najbolj znan varnostni svet, ki razpolaga tudi z varnostnimi silami, t. im. modrimi čeladami. Prav ta dejavnost v novejšem času najbolj zaposluje Združene narode, saj imajo svoje enote kar na 13 svetovnih vojnih in spornih žariščih, najbolj pa so nam znane modre čelade v okviru Unproforja v Bosni in Uncroja na Hrvaškem.

Prejšnji teden je generalni sekretar ZN Butros Gali poročal o

silnih finančnih težavah organizacije. Države članice so ji dolžne kar za 1,8 milijarde dolarjev prispevkov, Združeni narodi pa dolgujejo državam, ki imajo svoje sile v sestavi modrih čelad, že prek 800 milijonov. Po dolgih uspešnih letih je OZN nedvomno v veliki krizi. Njen varnostni svet je samo za rešitev konflikta na Balkanu sprejel nad 50 resolucij, od katerih pa ni nobena v celoti izpolnjena, večina pa niti deloma ne.

Tudi z generalnimi sekretarji OZN ni imela povsem srečne roke. Leta 1961 je po sabotaži nad Afriko strmoglavilo letalo s tedanjim generalnim sekretarjem Dagom Hammarskjöldom, Kurt Waldheim pa je precej škodoval ugledu s kasnejšim odkritjem njegove nacistične preteklosti. **J. R.**

v Lendavi pa so naši mladi košarkarji osvojili prvo mesto

kultur
k & k
komunikacija

Jazz-koncert

petek, 30. junija ob 20. uri v novem rožanskem kulturnem centru »k & k« (kultura in komunikacija) v Šentjanžu

Desni terorizem v Avstriji, ki se že širi v Nemčijo, žanje prve uspehe: nemoč avstrijske državne policije pri njegovem izsledovanju (ali nepripravljenost določenih policijskih organov?) je rodila zahtevo po menda uspešnih državnih ukrepih, ki so doslej dovoljeni samo v ZDA, Italiji in (v nekaterih primerih) tudi v Nemčiji – uvedbo tako imenovanega mrežnega izsledovanja (Rasterfahndung), velikega prisluškovanja (großer Lauschangriff), čemur bi lahko rekli tudi »veliko uho« ter kronskih prič (Kronzeuge).

Ob tem ni tako pomembno, ali se varnostnim organom demokratične države dovoli tudi uporaba najnovejših tehničnih metod za izsleditev skupin organiziranega kriminala in političnih teroristov, ki spodkopavajo demokratično republi-

KOMENTAR

Piše dr. Franci Zwitter

učinkovite – to sta poudarjala tako notranji minister Einem kot tudi minister za pravosodje Michalek, omogočajo pa državno kontrolo nad vsakim

glasbe preglasijo vsakršen osebni pogovor in policist – prisluškovalec v svojem avtu nima druge možnosti kot da izključi svojo slušalko, preden ogluši.

In tako pogosto navajani »botri« italijanske mafije, ki so si menda za zatočišče svojih tajnih sej izbrali prav Dunaj, tega zagotovo niso storili zaradi pomanjkljive policijske tehnične opremljenosti v Avstriji, temveč v prvi vrsti zaradi izvrstne in edinstvene avstrijske bančne tajnosti, ki jim omogoča pranje svojega umazanega denarja kot nikjer druge na svetu. Po končanem anonimnem vlaganju denarja v Bank Austria, Erste Österreichische, Girokredit, Volksbank ali Raika, kjer jih nihče ne sprašuje po izvoru milijonov, se nato pri Sacherju prav gotovo ne pogovarjajo o števil-

Na poti do policijske države?

ko, zaskrbnjujoča je predvsem hitrost in nepremišljenost zastopnikov političnih strank, ki pod pretvezo boja proti terorizmu uvajajo državno-policijske metode, ki v svoji končni posledici dopuščajo državno kontrolo intimne sfere vsakega avstrijskega državljanca.

Naraščanje organizirane kriminalnosti – mamila, prostitucija in z njo povezana trgovina z belim blagom (Menschenhandel), organizirane bande za krajo avtomobilov itd. nedvomno zahtevajo boljše tehnično opremljenost varnostnih organov ter tudi njihovo številčno okrepitev.

Vendar: vse tri omenjene in zdaj za odrešilne predstavljene policijske metode so v boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu v bistvu ne-

politično neljubim posameznikom, pa naj si bo aktivist mirovnega ali ekološkega gibanja ali pa na kak drug način povzroča nevoljo neke državne ustanove.

Pri tem niti ne gre za očitke, da bi ta čas država ali njeni varnostni organi zlonamer-no izkoristili nove možnosti, ki bi jim bile dane z uzakonitvijo novih policijskih pooblastil, marveč za dejstvo, da take možnosti v bistvu ne privedejo do zaželenega cilja: terorist, ki sestavlja pisemsko bombo, svojega dejanja v kleti ali garaži verjetno ne bo ustno komentiral, da bi ga prek nastavljenega mikrofona lahko poslušal kak policist.

V diskotekah, kjer se trguje s prostitutkami iz vzhodnih držav ali Azije, zvočniki plesne

kah kontov, temveč o kakovosti nedvomno dobrega Tafelspitzza.

Naj zaključim: že prav, če politiki trdijo, da se trenutno poštenjaku ni treba bati, če bi slučajno padel v mrežno izsledovanje, bil izpostavljen prisluškovanju ali bi ga prijavi-la kaka kronska priča. Hkrati pa taka nova policijska zakonodaja nič ne doprinese k učinkovitemu policijskemu uspehu v boju proti terorizmu ali organizirani kriminalnosti. Odpira pa pot do vohunjenja za vsakim avstrijskim državljanom, obnavlja Metternich-ov sistem ovadustva z novimi tehničnimi možnostmi.

In v nekakšni tretji republiki, ki se napoveduje, bi bila to grozna predstava. ■

Številne reakcije na moj komentar »Tednikov Frložev Luka – slovenski politični grobijan« v Slovenskem vestniku (9. junija 1995) mi samo potrjujejo, da mnogi nimajo razčiščenega odnosa do tega, kaj je javno in kaj zasebno.

Predolgo sta družba in politični sistem odnose med zakonci oz. družinskimi člani pojmovala kot nekaj povsem zasebnega. Zato tudi ni bilo čudno, da je nasilje v zakonih in družinah postalo »običajno«, »primerno« za reševanje konfliktov, »normalno«, da ne rečem »spodobno« in »ustrezno« splošnim normam. Nasilje v družinah in zakonih zrcali samo odnos, ki ga ima družba do šibkejšega, do žrtev. V zadnjih letih se je v političnem sistemu pojmovanje nasilja bistveno spremenilo, namreč, da nasilje v družinah nikakor ni zasebna stvar, marveč javna zadeva, do katere ima javnost pravico, da jo raziše in ukine. Diskriminiranje žena in žensk ni zasebna družinska afera, ni

neka »družinska komedija«, ampak tema, ki zadeva vse javno politično življenje. Je politična javnost pripravljena ukrepati proti zaničevanju in zapostavljanju? S kakšnimi sredstvi se je pripravljena temu upreti? Angažma proti diskriminiranju žena in žensk je med drugim tudi merilo demokratičnosti in družbenega čuta za pravico in krivico. Takšno diskriminiranje še posebej budi javni interes, če je bilo javno.

S svojim komentarjem v Slovenskem vestniku sem hotel opozoriti na to, da je Frložev agresiven in podel napad na Sonjo Wakounigovo v prvi vrsti izraz sovraštva do žensk nasploh. Napad pa je bil javen, ker je bil objavljen v javnem časopisu. Svojo kritiko glasovanja NSKS je Wakounigova izrazila javno in nikakor ne v kakem zasebnem kotičku.

In tudi Frloževa ženskam sovražna reakcija je bila javna. Zato se nikakor ne morem strinjati s pojmovanjem Sonje Sturm in Milke Hudobnik, ki v svojem pismu bralk bagatelizirata Frložev seksističen izpad kot nepomemben »spor v družini Wakounig« (glej N. T.

Diskriminiranje žena ni specifično moško

Dr. Vladimir Wakounig

16. 6. 1995). Ali je Frložev izpad manj diskriminirajoč in seksističen, ker so »akterji/akterke« v tem sporu slučajno v sorodstvu? Če že avtorici pisma bralcev vesta, kdo se skriva za Frložem, zakaj ga ne imenujeta? Če je ta incident zanj res samo neka zasebna družinska »komedija«, se sprašujem, zakaj sploh reagirata. Vsekakor bi me zanimalo, kako bi se zadržali, če bi

vse skupaj res bilo nekaj zasebno družinskega.

Ocena Sonje Sturm in Milke Hudobnikove je značilna, kako skušajo ljudje obiti lojalnostni konflikt do svoje politične organizacije. Ker Frložev izpada ne moreta docela obsoditi, saj Frlož prihaja iz njenega političnega kroga, ga skušata potisniti v kotiček »družinske komedije«. Ta način »olepševanja« diskriminacije žena in žensk je sam po sebi tudi diskriminirajoč, ker napadene osebe ne jemljeta resno in s tem posredno odobravata Frložev zaničevanje.

Reakcija Sonje Sturm in Milke Hudobnik me ni povsem presenetila, kajti iz vsakdanjih izkušenj in tudi iz številne strokovne literature je znano, da diskriminiranje žensk ni samo specifično moško. Tudi same se pri zapostavljanju

vrstnic istega spola čestokrat poslužujejo seksističnih metod. Posebno še takrat, če so žrtve »na nasprotni strani« in zaradi osebne eksistence ni zaželeno, da solidariziraš z diskriminiranim. S tem, da tudi žrtvi podtakneta krivdo, jima je z moške strani zagotovljeno priznanje in občutek (skupinske) varnosti.

PRIPIS:

Za vse tiste, ki zadnjega Frložev izpada na moj komentar niso povsem razvozlati, povem nekaj osebnih podatkov, da bodo lažje razumeli:

Po maturi sem študiral teologijo. Bil sem posvečen za duhovnika in bil eno leto v cerkveni službi. Nato pa sem zapustil ta poklic in se lotil študija pedagogike, publicistike in sociologije na salzburški univerzi, ki sem ga leta 1980 zaključil z doktoratom.

Teh podatkov iz mojega sedanjega življenja nisem nikoli skrival. Čemu torej namigovanje?

PROTEST

Primitivizem in strahopetnost

Pogovorni stil znotraj slovenske narodne skupnosti je dosegel tisto raven, ko smo pravzaprav bili mnenja, da niže ne more več pasti. Pa smo vedno znova presenečeni, da so nekateri pisci zmožni še hujšega blatenja in difamiranja. »Dialog«, ki ga vodi Frložev Luka v Našem tedniku, ta pa mu širokogrudno daje prostor za sramotenje oseb, ki niso po njegovem vzorcu, je pod častjo žurnalistične etike. To pisunstvo je povzročilo najmanj to, da tajnika ZSO dr. Vladimirja Wakouniga slovenski sobratje zmerjajo po telefonu z »izdajalcem, prekletim hudičem« in podobno.

To pa še ni dovolj. Frložev Luka se je poslužil tudi dijaškega časopisa na slovenski gimnaziji z izlivom podobne sorte: dr. Helga Mračnikar, direktorica založbe Drava, je

»najvišja emancipatorka sveta«. »Take ženske, kot je ta, mislijo, da je eMANNcipacija, če kar se da veliko otrok splaviš,« je napisano v dijaškem časopisu Zvezne gimnazije za Slovence, ki ga izdaja nekaj dijakov 7.a razreda (razrednik prof. mag. Jože Wakounig).

Zlorabljanje dijaškega časopisa za podlo, umazano in strahopetno (ker vselej skrbno anonimno) natolcevanje in za napade na osebno čast je verjetno enkratni primer v Avstriji.

Pričakujemo opravičilo dr. Mračnikarjevi in najostreje protestiramo proti takemu podlemu duhu pisarjenja, ki nima v medijih kaj iskati, še najmanj pa na gimnaziji, in pozivamo starše in profesorski zbor, da o tem problemu razmislijo.

Uredništvo Slovenskega vestnika

ZVEZA VISOKOŠOLCEV

Hrvatica nova predsednica

Pred nedavnim so bile volitve v vseavstrijski študentski parlament Österreichische Hochschülerschaft (ÖH). Njihov izid je bil kar precej presenetljiv, kajti prvič skupina, ki stoji blizu ljudski stranki, ni dosegla potrebne večine, da bi lahko postavila predsednika ÖH, ampak je to uspelo socialistični študentski zvezi VSSTÖ skupaj z levimi in alternativnimi skupinami. In prvič v zgodovini ÖH je na njenem vrhu ženska, in povrh tega še pripadnica manjšine, 23-letna gradiščanska

Hrvatica Agnes Berlakovič iz Velikega Borištofa. Njena namestnica pa je kandidatka Zelenih Mihaela Sivič. Berlakovičeva je tudi predsednica VSSTÖ in se zavzema za temeljito reformo ÖH, za ohranitev njenega splošopolitičnega mandata, za enakopravnost žensk v tem organu, za socialno zavarovanje študentov, za odločno nastopanje proti desnemu ekstremizmu in sploh za humanizacijo družbe, kamor sodi prav zavzemanje za manjšine.

Prihod prvih internirancev na Ljubelj

V taborišču Mauthausen je bila 2. junija 1943 pripravljena za odhod skupina 330 internirancev. Ponoči so jih prignali na železniško postajo, strpali v živinske vagone in jih zapahnil. V transportu je bilo 83 »kvalificiranih« in 247 »nekvalificiranih« internirancev, med prve pa so šteli tudi kapoje, blokače in ostalo taboriščno osebje.

V zgodnjih jutranjih urah je vagone prevzela polovica 3. SS čete, ki je pripadala »T. Sturm-bann, Konzentrationslager Mauthausen« in se z istim transportom v dveh potniških vagonih odpeljala preko Kranja v Tržič, kamor je prispela pozno popoldne. Pred kolodvorom so najprej počakali tovornjake, na katere so se morali interniranci ob velikem kričanju in grožnjah kapojev in esesovcev hitro povzpeti in se usesti na gosto kot sardine, esesovci pa so sedli na stranice in v kabine.

Ko je nekaj ljudi, ki so bili slučajno na kolodvoru ali v bližini, videlo čudne postave v progastih oblekah in coklah, predvsem pa ravnaje njihovih spremljevalcev, so hitro zbrali nekaj hrane in cigaret, seveda pa se kaznjencem nihče ni smel približati.

Zora Konić je prihod tega transporta opisala takole: »S starši in sestro sem stanovala v stavbi poleg tovarne čevljev »Peko«, nasproti železniške postaje. Bil je navaden delovni dan. Kuhinjsko okno smo imeli odprto. Sredi popoldneva nas je ob nenavadni uri zmotil pisk lokomotive in ropot prihajajočega vlaka, kajti redni potniški vlak je pripeljal okrog petih. Kot organizirana mladinka v odporniškem gibanju sem postala pozorna in radovedna, kaj je okupator pripeljal, in takoj pohitela na cesto. Ker je bilo na peronu vse polno Nemcev, me tja niso pustili. Postala sem pred Koširjevo gostilno in trgovino ter opazovala. Ko so stražarji začeli odpirati vagone, sem zagledala ljudi v progastih oblekah in coklah ter izmuzičnih obrazov. Ko je stražar odprl nek vagon, so se iz njega zvalili trije onemogli kaznjenci. Vstati so jim morali pomagati sotrpini, stražarji pa so jih psovali.

Esesovci so izmučene internirance postrojili na prostoru pred železniškim skladiščem. Medtem so se začeli zbirati tudi domačini iz Trajbaha in Preske in vsi skupaj smo osuplo opazovali razplet. Odhitela sem domov. Mama mi je v naglici dala nekaj sadja, kruha in očetove cigarete, kar sva s sestro naskrivaj in čepe skozi ograjo

baronove žage dali trpinom. Tudi vsi zbrani moški so nama dali cigarete, kljub temu pa je bilo za toliko ljudi premalo. Aktivisti Osobodilne fronte so hitro izvedli nabiralno akcijo v tovarni Peko, zbirali pa so tudi delavci na žagi. Uspeh je bil precejšen. Eni so dali cigarete, drugi svoje malice ali kaj drugega. Opogumila sem se in začela prositi stražarje, naj mi dovolijo zbrano izročiti kaznjencem. Enako jih je prosilo še nekaj prisotnih iz Trajbaha. Esesovci so nas osorno in s preklinjanjem zavrnili.

Kmalu zatem se je vodja transporta odpeljal proti mestu. Ob kolodvoru se je zbralo vse več domačinov. Skoraj vsak je hotel kaznjencem kaj dati. Spet smo začeli prositi stražarje. Končno so nam vendar dovolili. Prav v tistem trenutku je prišel od »Damulneka« pek Miha Ambrož s košem kruha za trgovino Košir in ga kar razdelil med internirance, v koš pa so ljudje odlagali, kar so prinesli s seboj.

Med delitvijo so nas interniranci potihoma spraševali, kje so. Odgovarjala sem jim, da je Jugoslavija. Kakšno nepopisno veselje je zavladalo, ko so na ukaz smeli prižgati cigarete! Začeli so prihajati tovornjaki in prostor pred skladiščem je bil hitro prazen.

Novica o prihodu internirancev se je hitro razširila in ko so jih tovornjaki peljali po trgu proti Ljubelju, jim je marsikdo kaj vrigel v naročja.

Kričanje se je ponovilo, ko so se tovornjaki ustavili na cesti pred taboriščem. V vsej naglici so morali poskakati z njih, esesovci so jih z naperjenimi puškami in brzostrelkami nagnali v taborišče, ob tem pa so jih topli blokači. Na odrejenem prostoru so se morali postaviti v vrste po pet.

Taborišče zanje je bilo že pripravljeno, saj so ga pred njihovim prihodom razen dveh stanovanjskih barak in delavnic postavili civilni delavci. Tu jih je »pozdravil« komandant SS-hauptsturmführer Julius Ludolf, surov in krvoločan Nemeč, ki je v rokah vedno držal korobač.

Kaznjence so potem, ko so jim razdelili tanke slamnate blazine, po eno odejo, rjuho in majhno brisačo, odpeljali v tri stanovanjske barake. Jesti in piti, čeprav so se vozili ves dan, jim niso dali nič.

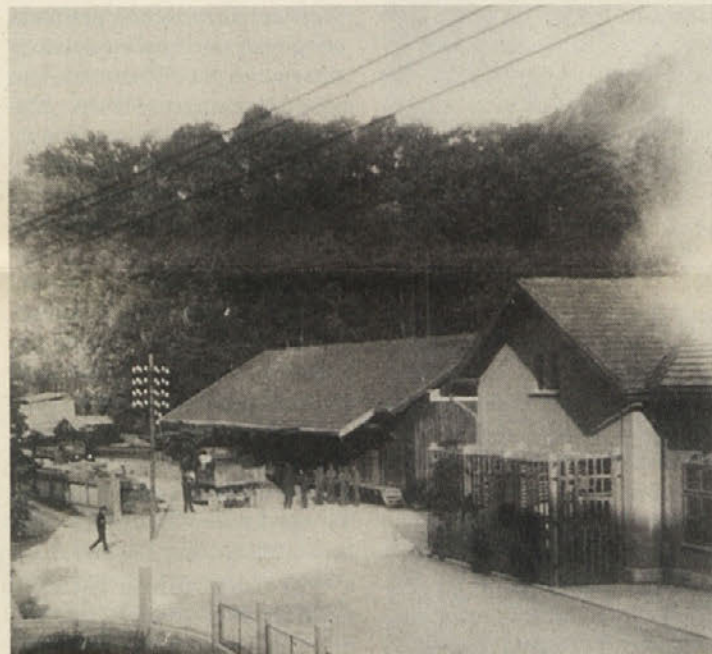
Barake so imele po dva prostora – jedilnico in spalnico. V spalnicah je ležalo poprečno po 100 kaznjencev (poleti l. 1944 se je to število močno poveča-

lo) na enonadstropnih lesenih pogradih, širokih od 80 cm do metra in dolgih okrog dva metra, ki so stali v treh ali v štirih vrstah. Slamarice so bile napolnjene tudi z oblanci. Kaznjenci so ležali v spodnjem perilu – majici in dolgih spodnjih hlačah. Kadar je bil pregled proti ušem, so se morali sleči do golega. V spalnici se ni kurilo, peč je bila le v jedilnici, vendar pogosto hladna. Obleka se preko noči pogosto ni mogla posušiti.

Med 330 kaznjenci je bilo 13 Nemcev (dva politična in 11 kriminalcev), ki so prevzeli glavne funkcije v taborišču,

ter Gustav in Marcel Duhaut, dvojčka André in Henry Lacoste in dva para bratov: Charles in Marius Levert ter Antonie in Richard Ulloa.

Interniranci so bili zelo različnih poklicev. Bili so advokati, notarji, profesorji, vojaške osebe, časniki, trgovci, umetniki, poljedelci, zidarji, hotelirji, delavci, študenti, dijak i dr. Taboriščna klasifikacija poklicev v Mauthausnu pa je bila drugačna. Za taborišče na Ljubelju so jih esesovci od skupaj 330 za pomožne delavce klasificirali 247, za zidarje 15, prav toliko za tesarje in mizarje, dvanajst so jih razvrstili

Nekdanja železniška postaja v Tržiču, kamor so prihajali transporti internirancev v taborišče na Ljubelju

316 Francozov (vsi politični), med njimi je bilo tudi nekaj predvojnih delavcev iz Poljske in ruskih belogardistov ter en Poljak, Siegmund Klossowski, (štev. 3.733). Belgijca De Lantscheereja in Marcela Closseta pa so Nemci enostavno vodili za Francoza, ker sta bila aretirana v Franciji. Starost kaznjencev je bila naslednja: eden še ni bil star 17 let, osem jih je imelo 18, prav toliko 19 let, od 20 do 45 let stari so bili 304, nad 45 pa 9.

Najmlajši je bil Francoz Bernard Bon, (štev. 27.814). Do 17 let mu je manjkalo 35 dni.

Vse francoske internirance so v Mauthausnu izbrali iz dveh skupin: 991 so jih pripeljali 18. aprila, 987 pa 22. aprila 1943. V centralnem taborišču so bili torej komaj mesec dni in pol, poljski kuhar Klossowski pa je bil v Mauthausnu že od februarja 1942.

Med Francozi sta bila dva para očetov in sinov – Raymond in Maurice Cambournac

Piše Janko Tišler

17 Mauthausen na Ljubelju

Konzentrationslager Mauthausen – Außenkommando Loiblpaß

bili s čepico v obliki barete. Ob srečanju z esesovci so se morali odkrivati. Za perilo so imeli dolge spodnje hlače in srajco oz. majico, pogosto že tako strgano, da je še komaj visela na telesu. Obuti so bili v lesene cikle s pribitim platnenim, včasih tudi usnjenim gornjim delom. Nogavic niso imeli. Šele pozneje so jih nekateri dobili s paketi ali od civilnih delavcev in posameznikov iz Tržiča, sicer pa so si pomagali kakor so vedeli in znali. Noge so povijali v cunje in papir. Pozimi so dobili še plašč, ki je bil iz enakega blaga kot obleka, in jopico. Da bi se zavarovali pred mrazom, ki je bil na Ljubelju zelo hud, so se pod srajcami oblagali s papirjem od cementnih vreč, kar je bilo prepovedano. Nemci so vreče namreč zbirali. Če so koga odkrili, je bil tepen. Od jeseni l. 1944 pa so dovolili nositi tudi jopico in šal, če ju je kdo imel.

Le kaznjenci – »funkcionarji«, to pa so bili samo nemški državljani, so lahko nosili neke vrste modro obleko, predvsem pa suknič, usnjene visoke čevlje, nekateri tudi škornje, kratke nogavice ali pa dokolenke in modro kapo s ščitom. Usnjene čevlje za delo v predoru so dobili tudi minerji.

Vsi kaznjenci so bili najprej ostriženi na balin, pozneje pa so jim pustili okrog centimeter dolge lase, toda z obvezno tri centimetre široko, do kože ostriženo progo po sredi glave od čela do vratu. Striženje, »na kratko« je bilo enkrat na mesec, včasih tudi dvakrat, progo pa so strigli enkrat ali dvakrat na 14 dni.

Vsak kaznjenc je imel taboriščno številko, ki jo je dobil ob vpisu v evidenco taborišča Mauthausen. Od tega trenutka dalje je bil le številka. Na vsakodnevnih preštevanjih (apelih) so jih klicali samo s številkami, seveda v nemščini. Zatorej je bilo zelo pomembno, da se jo je vsak takoj naučil v nemškem jeziku, kajti če se nanjo ni odzval, je že priteknel kapo ali blokač in ga s pestjo udaril v obraz ali trebuh. Mnogim kaznjencem pa svoje številke v nemščini ni bilo tako lahko izgovoriti, kar je hudo občutil Alija Šahinović, doma iz Bosne, ki je imel številko »einunddreißigtausendsechshundertfünfunddreißig« (31.635).

Se nadaljuje

Želite podrobneje spoznati koncentracijsko taborišče na Ljubelju, severno in južno stran?

Po mestih trpljenja nas bo v soboto, 1. julija, vodil avtor dokumentacije dipl. inž. Janko Tišler.

Ob spomeniku na južni strani se dobimo ob 9. uri.

Zvečer istega dne ob 20.30 bo pri Cingelcu na Trati razgovor s pričami časa.

Vabijo vas Slovenski vestnik, SPZ, ZKP, Mauthausen Aktiv Kärnten/Koroška, univerza in okoliška slovenska prosvetna društva.

PRI PERŠMANU V PODPECI

Množično tovariško srečanje

Letošnja osrednja prireditev Zveze koroških partizanov je potekala v znamenju 50. obletnice zmage nad nacifašizmom, 50-letnice zločina pri Peršmanu, protifašističnega boja koroških Slovencev, pripravljenosti za spravo in boja za mir in sožitje.

Kljub slabemu vremenu se je povabila ZKP odzvala velika množica ljudi iz Železne Kaple in njene okolice, vse Koroške ter iz sosednje Slovenije.

Predsednik ZKP Janez Wutte-Luc je na začetku v imenu organizacije pozdravil vse navzoče in častne goste, med njimi predsednika državnega sveta Republike Slovenije dr. Ivana Kristana, državnega sekretarja za delo, družino in socialne zadeve Janka Stuška, slovenskega konzula v Celovcu Milana Jazbeca, zastopnike Zveze združenj borcev Slovenije, višjega svetnika dr. Kurta Wegscheidlerja v zastopstvu ministra za socialne zadeve Franza Humsa, predsednika ZSO dr. Marjana Sturma, predsednika NSKS dr. Matevža Grilca, predsednika ZSI Jožeta Partla ter zastopnike borčevskih, političnih in kulturnih organizacij iz obmejnih občin Slovenije in Koroške.

Wutte-Luc je v svojem pozdravnem nagovoru spomnil na mnogoštevilne proslave po vsej Evropi v čast zmage nad nacifašističnim terorjem. »Lepo in dostojno je to obletnico praznovala tudi uradna Avstrija, katere vodilni predstavniki so ob tej priložnosti glede zločinov nacizma nedvoumno izpovedali, da Avstrijci niso bili le žrtve,

Na taboriškem srečanju pri Peršmanu je zapel tudi okocijski moški zbor »Vinko Poljanec«

marveč v dokajšnji meri tudi storilci«. Kritiziral je, da Zveza koroških partizanov ni bila povabljen na pripravo in izvedbo spominske svečanosti na celovškem centralnem pokopališču. Obžaloval je, da na skupni prireditvi z Zvezo slovenskih izseljencev 7. maja v Celovcu ni bila prikazana strahovlada nacizma ter upor v narodnoosvobodilni borbi in zmaga antifašistične borbe na strani zavezniških sil. Opozoril je tudi na molčanje o nacistični preteklosti in blatenje protifašističnega boja, na pojave rasizma, nacionalizma, na niz atentatov in pisemskih bomb. Ostro je obsodil obrekovalca protifašističnega boja koroških Slovencev Ingomarja Pusta v Kronen Zeitung, »ki je partizanom podtaknil celo gnusni zločin

pred 50 leti tu pri Peršmanu in tukajšnji muzej NOB razglasil za goljufijo!«. Zaključil je z besedami: »Priznanja so nam v zadoščenje, ko s ponosom ugotavljamo, da smo tudi koroški Slovenci in posebej partizani prispevali pomemben delež za zmago nad nacifašizmom. Zato nas tudi še tako nizkotna blatenja ne bodo ustražovala in ne bomo klonili še tako hudim napadom – šli bomo svojo pot naprej, zvesti svetlim izročilom protifašističnega boja«.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je v svojem govoru nakazal pomen odpora proti nacionalsocializmu nasploh in še posebej za obstoj druge republike. Nadalje je razmišljal o spravi, ki je pogoj za konstruktivno razpravo o naši polpretekli zgodovini. Opozoril je tudi

na odgovornost vsakega posameznika za mir, demokracijo, toleranco in sožitje med manjšino samo in večino (glej izvelečke govora).

Dr. Kristan je nakazal nevarnost nacionalsocialistične ideologije, ki je zaslužila Evropo in naredila človeka za orodje te temačne sile. 50. obletnica naj bi bila priložnost za nasprotovanje vsakršnemu nasilju. Spoštovanje zgodovine šele omogoča pripravljenost za spravo, ki je neobhodno potreb-

na. Opozoril je na vojno v soseščini in ostro obsodil srbsko agresijo ter popustljivost OZN, ki vedno znova omogoča nove grožnje srbskega agresorja. Na koncu se je zahvalil bivšim partizanom za prispevek k skupni zmagi nad nacifašizmom.

Predstavniki ministrstva za socialne zadeve dr. Kurt Wegscheidler je v svojem govoru orisal pomen odpora koroških Slovencev za osvoboditev izpod nacifašizma ter za rojstvo druge avstrijske republike. Opozoril je na ogromne žrtve nacionalsocialističnega terorja v tedanji Sovjetski zvezi, Avstriji in drugih evropskih državah. Nadalje je odločno obsodil izpade »določenih krogov« proti partizanom, drugi republiki in kacetom (glej izvelečke govora).

Proslavo so popestrili pevski zbori iz bližnjih društev – mešani pevski zbor »Zarja«, moški pevski zbor »Folte Hartmann«, moški pevski zbor »Vinko Poljanec«, ter recitatorja Tonči Haderlap in Mitja Šipek.

Po uradnem delu je v prijetnem vzdušju sledilo družabno srečanje, mnogi pa so si ogledali tudi Peršmanov muzej protifašističnega odpora. M. S.

IZ GOVORA

DR. MARJANA STURMA

Tudi uradna Avstrija je nedvomno podčrtala, da druga republika temelji na antifašističnih načelih. To je zelo pomembno, ker so določene sile v zadnjih desetletjih skušale uveljaviti tezo, da so Avstrijci sodelovali v nemški soldateski le v boju zoper boljševizem in komunizem. To naj bi legitimiralo sodelovanje z nacionalsocializmom ...

Temu nasproti je Evropa ob letošnjih slavjih postavila v ospredje dejstvo, da sta bistvo in enkratnost nacionalsocializma prav v industrijskem uničenju narodov in ljudi. V tem se nacionalsocializem razlikuje od vseh drugih režimov. Prav zaradi tega pa je bil odpor proti njemu nujen. To je ločnica, ki deli med tistimi, ki stojijo na strani antifašizma kot osnovnim pogojem za osvoboditev in demokracijo in tistimi, ki zavestno ali nezavedajoč se govorijo v prid takšni rehabilitaciji nacionalsocializma. Ob tem vprašanju se tudi še danes ločujejo duhovi. Na eni strani zagovorniki demokracije in na drugi tisti, ki se ne morejo ali pa nočejo osvobo-

diti nacističnih totalitarnih miselnih vzorcev.

V naši državi ta razprava tudi danes še ni končana, čeprav moramo ugotoviti, da se najpomembnejši politični partnerji javno kot še nikoli poprej opredeljujejo za antifašizem kot temelj druge republike.

Ko danes, 50 let pozneje, razmišljamo o tem obdobju, ne moremo mimo tega, da ne spregovorimo tudi o spravi.

Zanjo so potrebni trije pogoji:

– jasno mora biti, da je bil nacionalsocializem od vsega začetka

nehuman in zločinski projekt;

– pričakovati je, da bodo tisti, ki so sodelovali z nacionalsocializmom, pošteno razmišljali o vzrokih za to;

– pričakovati je, da bodo javno povedali, da obžalujejo neposredno ali posredno sodelovanje pri nacionalsocialističnem projektu.

Osveščen odnos do zgodovine je tudi osnovni pogoj za konstruktivno reševanje sožitja za danes in jutri.

Potegniti prave zaključke iz zgodovine pomeni, da se aktivno zavzemamo za demokracijo, za mir, za konstruktivno sožitje, da se upiramo vsem tistim, ki gradijo svojo politiko na sovraštvu in nestrpnosti ...

IZ GOVORA

DR. KURTA WEGSCHEIDLERJA

Jene Unverbesserlichen in diesem Land, die noch heute den Befreiern Österreichs feindlich gegenüber stehen, sollten den Widerstandskämpfern daher besser auf ihren Knien danken, daß es so und nicht anders gekommen ist und daß die Kärntner Partisanen einen wertvollen Beitrag selbst zu ihrer Rettung geleistet haben.

Der Rückblick auf dieses Datum vor 50 Jahren ist ein Anlaß der Freude und Genugtuung über die Niederlage des deutschen Faschismus, aber auch der Mahnung, niemals zu vergessen, wachsam zu bleiben und als Demokraten und Antifaschisten zusammenzustehen gegen die Feinde der Demokratie und die mit den ihnen gebührenden Mitteln zu bekämpfen.

Der Peršman-Hof ist ein Mahnmahl der nationalsozialistischen Terrorherrschaft in Österreich und insbesondere des slowenischen Opfergangs in diesem Land. Er ist aber auch gleichzeitig ein Mahnmahl für den Widerstand in diesem Land.

Sicher, es hat auch in anderen Gegenden des heutigen Österreichs damals Widerstand gegeben. Wenn aber gefragt wird: Wo hat es einen andauernden, über Jahre geführten, mit militärischen Mitteln ausgetragenen, in der Bevölkerung verankerten, erfolgreichen Widerstand gegeben, der tausende Besatzungssoldaten gebunden und sogar zu teilweise befreiten Gebieten geführt hat, dann gibt es darauf ja nur eine Antwort. Nämlich die Antwort: Einen solchen erfolgreichen Widerstand hat es nur hier in Südkärnten gegeben! Und dieser Widerstand ist von der slowenischen Volksgruppe getragen worden!

Wir wissen jedenfals, wie man derartige Äußerungen einzuschätzen hat. Sie kommen aus jener dunklen deutschnationalen Ecke, in der schon bisher die Nation Österreich eine Mißgeburt und Widerstandskämpfer Verräter waren, wo die Nazis eine ordentliche Beschäftigungspolitik betrieben haben, Konzentrationslager in Straflager umgetauft werden und die antifaschistische 2. Republik durch eine sogenannte »3. Republik« ersetzt werden soll.

Vor einem Monat hat ein Politiker die Kärntner Partisanen als ehemalige Feinde Kärntens bezeichnet. Vielleicht glaubt derselbe dann auch, daß die Nationalsozialisten die besonderen Freunde Kärntens waren.

Wir wissen jedenfals, wie man derartige Äußerungen einzuschätzen hat. Sie kommen aus jener dunklen deutschnationalen Ecke, in der schon bisher die Nation Österreich eine Mißgeburt und Widerstandskämpfer Verräter waren, wo die Nazis eine ordentliche Beschäftigungspolitik betrieben haben, Konzentrationslager in Straflager umgetauft werden und die antifaschistische 2. Republik durch eine sogenannte »3. Republik« ersetzt werden soll.

Wir wissen aber auch, daß alle diese Äußerungen die Verdienste der österreichischen Freiheitskämpfer in Kärnten nicht in Frage stellen können. Die slowenischen Partisanen sind nicht nur keine Feinde dieser Republik, sondern im Gegenteil ihre Geburtshelfer, ihre ersten Waffenträger, ihre allerbesten Patrioten.

10 LET OTROŠKEGA VRTCA V ŠKOFIČAH

Ustvarjeno sožitje na preizkušnji?

Deset let v življenju generacij resda ni kako dolga doba, toda leta pri najmlajših se merijo drugače. Tisti, ki so v letu 1985 vstopili v dvojezični otroški vrtec v Škofičah, so danes že dekleta in fantje. Teh pa je doslej v vseh letnikih že kar precej in, kar je najpomembnejše, prav ti mladeniči mislijo nekoliko drugače kot so še generacije njihovih staršev. Večina jih ne pozna predsodkov do sovrstnikov druge narodnosti in jezika. Rastejo v novo generacijo, ki bo v nekaj letih začela sooblikovati življenje v kraju in tudi v širšem okolju.

Dvojezični otroški vrtec ima za življenje v kraju nedvomno zelo pomembno vlogo. Pri nas pa predvsem za občutljivo področje razumevanja in sožitja.

Slovenci v Škofičah smo se pred petnajstimi leti pravilno odločili. Začeli smo snovati model interkulture dvojezične vzgoje in ga tudi uresničili. S sklepi evropskih demokratičnih forumov smo po letih dobili popolno potrditev. Pa ne le potrditev z vrha, tudi v kraju se je marsikaj spremenilo. Starši otrok obeh jezikov so postali med seboj bolj prijateljski, bolj povezani. Sožitje je zaživelo, postaja del vsakdanjega življenja.

Taka je bila tudi podoba nedeljske slavnostne prireditve ob desetletnici vrtca. Organizatorjem in pripravljalcem je vreme povzročalo kar precej skrbi. Neprestano smo se ozirali v nebo in končno so nam posvetili sončni žarki in ogreli šotor na parkirišču vrtca. Obiskovalci so začeli polniti prizorišče, mnogi so prinesli torte, pecivo, pogače – kot se za rojstni dan spodobi. Okrasitev, polna kuhinja kuharic in pomočnikov, zasedene stojnice s hrano in pijačo, bogata prodajna razstava izdelkov staršev in otrok, obilen seznam nastopajočih in pa množica udeležencev – vse to je ustvarjalo podobo pravega ljudskega praznika.

Zbrane je najprej pozdravila predsednica sveta vrtca Magda Errenst. Izrazila je zadovoljstvo nad tako številnim obiskom in ponos Škofičanov, da že deset

let deluje vrtec evropskega tipa, vrtec sožitja in razumevanja, vrtec različnosti in hkrati skupnosti. Pozdravne besede je zključila z mislijo: Vsaka drugačna rešitev v bodoče bi bila korak nazaj v smislu prizadevanja za sporazumevanje in mirno sožitje!

Karin Achatz

Vida Obid, tajnica Slovenskega šolskega društva, lastnika vrtca, je ob čestitkah domačim aktivistom in zahvali sodelavkam vrtca spregovorila o pomenu dvojezične vzgoje in ob tem posegla tudi v čas nastajanja vrtca, ko smo Slovenci zaradi izrinjanja slovenščine iz vzgoje in izobraževanja in napadov na dvojezično šolstvo razvili oblike samopomoči in z ustanavljanjem

dvojezičnih vrtcev vsaj deloma zavrli proces asimilacije.

Deželna referentka za področje otroškega varstva Karin Achatz je izrazila svoje zadovoljstvo nad delovanjem vrtca, njegovo vlogo v prizadevanjih za sožitje in nad izpričano dvo in večjezičnostjo ob nastopih otrok. Ob tem je poudarila tudi prizadevanja njenega oddelka pri deželni vladi, ki močno podpira razvoj družbenega otroškega varstva, izgradnjo in odpiranje novih otroških vrtcev. Dejala je, da je v vrtece v tem času zajetih že 67 odstotkov vseh predšolskih otrok, to področje pa je treba razvijati še naprej, saj ima vsak otrok pravico do organizirane vzgoje.

V kulturnem programu so po pozdravnih pesmih Kvarteta »Rož« samozavestno nastopili otroci iz vrtca pod vodstvom vzgojiteljic Simone in Tanje, nadalje zbor Ljudske šole Škofiče pod vodstvom učiteljice Tscherteujeve, škofiški flavtisti, moški zbor »Liederkranz« in ženski zbor »Frauensingkreis«. V kulturnih nastopih je bila izražena vsesplošna enotnost Škofičanov.

Program pa je tekkel dalje. Igralec Marijan Hinteregger je za otroke nastopil v prostoru vrtca, zunaj pod šotorom pa je predvsem mlajšo generacijo obiskovalcev navduševal ansambel »Šukar« iz Ljubljane s svojimi večno lepimi romskimi pesmimi z vsega sveta.

Popoldne se je preveselilo v večer, mnogi obiskovalci pa so kar obsedeli. Spontano je nastal še domač ansambel, ki je še dodatno razigral obiskovalce in dvigoval že tako prijetno vzdušje.

Praznovanje je mimo. Razen kaplje Goldinovega pelina, je odlično uspelo. Toda prav to nas obvezuje, da tudi v bodoče razvijamo vse oblike sporazumevanja in utrjujemo sožitje. Potem namere včerajšnjikov ne bodo tako ogrožujoče.

Jože Rovšek

OBČINA PO STAREM?

Občinarji, predstavniki vseh treh strank, pa še niso razumeli evropskega trenda večjezične in večkulture vzgoje. No ja, saj so že nekoliko prestari za vrtec. Evolucija preobrazbe strankarskega mišljenja pa je dolg in vsaj na podeželju zelo počasen proces. Podžupan škofiške občine Phillip Goldin (SPÖ) je v odsotnosti župana Happeja (ÖVP), ki je v brošuri ob desetletnici zapel hvalo dvojezičnosti in sožitju, na prireditvi precej netaktno po

nekaj frazah in hvalospelih dvojezičnemu vrtcu glavni del govora posvetil prizadevanju občine za postavitev občinskega (enojezičnega) vrtca. Kot da ne bi vedel, na kateri prireditvi govori, se je pohvalil s sprejetim sklepom občinskega sveta o izgradnji, ob tem pa ni niti z besedico omenil, da bi se bilo o konceptu vrtca treba vsaj pogovarjati. Tako je v dokaj umirjeno gladino sožitja vrgel kamen in jo že zdaj vzvalovil.

Množična udeležba na slovesnosti – potrditev priljubljenosti vrtca

Uspel nastop učencev ljudske šole

Otroci vrtca so nastopili zelo samozavestno ...

... tako tudi solist Dominik

KULTURNI DOM V ŠENTPRIMOŽU

Zaključni koncert glasbene šole

Svoj letošnji zaključni koncert je Glasbena šola na Koroškem skupaj s SPD »Danica« priredila v četrtek, 22. junija 1995, v kulturnem domu v Šentprimozu. Po predvidenem sporedu naj bi sodelovalo okrog petdeset dijakov iz vseh oddelkov in razredov od Ziljske Bistrice do Pliberka, a bolezen in prehlad sta nekaterim prekrižala nastop. Poleg instrumentalistov so se obiskovalcem tudi letos predstavili slušatelji zborovodske šole in oddelka za solopetje.

Koncert je potrdil razveseljivo in samoumevno visoko raven delovanja naše osrednje glasbene izobraževalne ustanove, kar je sad profesionalnega dela na vseh področjih. To potrjujejo tudi dosežena priznanja na koroškem deželnem in

Instrumentalisti pod vodstvom učitelja Janeza Gregoriča

slovenskem republiškem tekmovanju.

Dijaki so, če odmislimo običajno tremo pred nastopom, prihajali na oder in pred občinstvo zelo sproščeno in so svoje skladbe zaigrali in predstavili

zadovoljivo. Nekateri pa so se izkazali kot pravi talenti nastopanja in kot mali mojstri svojih instrumentov. To predvsem velja za nekatere starejše letnike.

Pri glasbilih še vedno prednjačita klavir in kitara, vse bolj

pa se pojavljajo trobila (predvsem skupinsko) in prečna flavta, razveseljivo pa je zanimanje za godala (na primer violina in čelo). Zaključni koncert v Šentprimozu je okrepil upanje, da bo glasbena šola v doglednem času le spravila na noge lasten orkester. Da ta želja ni iz trte zvita, je med drugim pokazala že šolska akademija slovenske gimnazije, na kateri so domala vse instrumentalne točke sooblikovali dijaki glasbene šole.

Pomembno nalogo pri dvigu pevske kulture in predvsem zborovskega petja imata v okviru glasbene šole oddelki za solopetje in zborovodska šola. Potreba po izobraženih dirigentih in pevcih stalno narašča, tudi interesentov bi bilo dosti, a

očitno jim manjka le zadnja odločitev za obiskovanje tečaja. Letos sta zborovodski tečaj zaključila Traudi Lipusch in Marjan Gasser, kot solopevca pa sta nastopila Danilo Katz in Jokey Logar. Zborovodski tečaj je seveda odprt tudi vsem tistim dirigentom, ki že vodijo zборе in bi se radi ali pa naj bi se nadalje izobraževali.

Ob koncu dobro obiskanega koncerta sta strokovni vodja šole prof. Lovro Sodja in predsednik Jožko Hudl podelila diplome in priznanja Smilji Pörtsch za violino in Mirku Kasslu (trobenta), ki sta bila uspešna na deželnem tekmovanju, ter triu trobent (Remic Gregor, Pečnik Štefan in Martin Wieser), ki je sodeloval na tekmovanju v Sloveniji. F. W.

KOROŠKA LITERARNA REVIIJA

»Die Brücke« je spet izšla z bogato vsebino

Najnovejša številka revije »Die Brücke« predstavlja arhitekturo deželne razstave v Hüttenbergu »Grubenhunt & Ofensau, več prispevkov o preurejenem Trgu sv. Duha (Heiligengeistplatz) v Celovcu, prispevek Güntherja Hödla »Ganz Kärnten ein vaterland und ein volk«, C. Fräss-Ehrfeld o koroški zgodovini, zemljevid koroških cerkva in gradov in še mnogo drugega. Revija je opremljena s prispev-

ki likovnih umetnic Ursule Sorz, Anne Gabriele Schenn in Ute Hildebrand-Puxkandl.

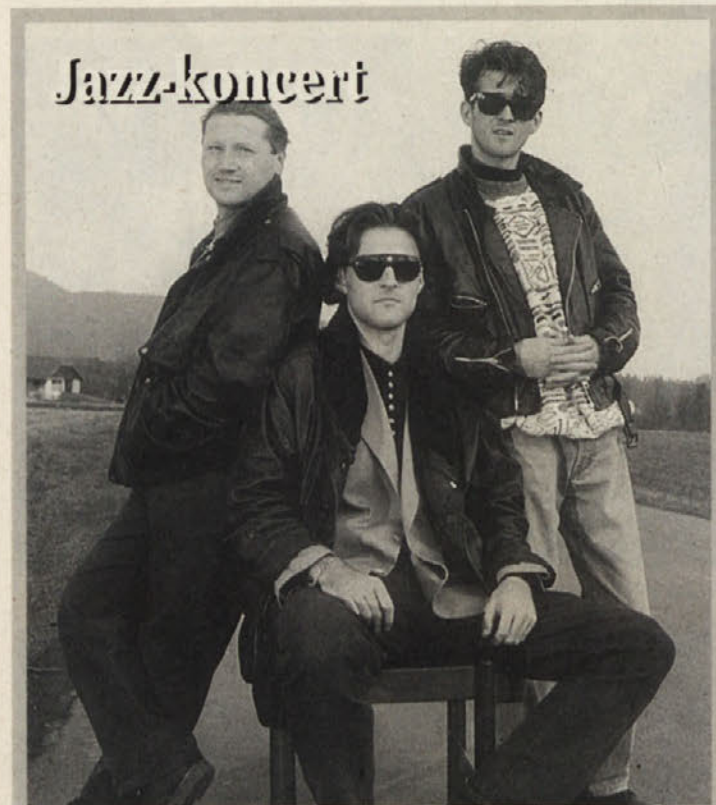
Med literarnimi prispevki najdemo tudi črtico »Invasion« izpod peresa Janka Messnerja in pa krajše delo Petra Kerscheja. Daljši prispevek pa se ukvarja z zapuščino filozofa Karla Popperja, katerega knjižnico je dobila pred kratkim celovška univerza.

V času zaključnih koncertov Glasbene šole na Koroškem so v ponedeljek otroci boroveljskega oddelka pokazali, česa vse so se v preteklem letu naučili in kako že mojstrsko obvladajo glasbila. Boroveljski oddelki trenutno obiskuje nad 20 otrok, najbolj priljubljeni instrumenti pa so klavir, kitara, flavta in harmonika. Torej kar zelo klasična ponudba. Zaključnega koncerta pri Cingelcu na Trati so se poleg staršev udeležili tudi prijatelji in znanci otrok.

Koncert oddelka GŠ v Borovljah

Harmonikarja M. Olip in A. Korenjak

ŠTUDENTOV V HAAGU

Tonč Feinig (klavir) in Mihi Erian (saksofon) sta uspešno zaključila prvo leto na višji glasbeni šoli Royal Conservatory v Haagu (Nizozemska). Ob tej priložnosti prirejata kulturno društvo »Projekt Beton« in SPD Šentjanž koncert, ki bo v petek, 3. julija ob 20. uri v novem rožanskem kulturnem centru »K & K« (kultura in komunikacija) v Šentjanžu. Skupina, v kateri sodelujeta tudi znana Korošca Emil Krištof (drums) in Stefan Thaler (bas) iz Pliberka, bo predstavila lastne kompozicije, mešane s starimi jazzovskimi elementi.

ŽIVETO SOSEDSTVO

Neue Burg je bil kraj srečanja

Za živeto sosodstvo so v velikovški dvorani Neue Burg peli koroški zbori. Prireditelj, ki so jo v živo prenašali po radijskih valovih, je privabila veliko množico ljudi. Vsi nastopajoči zbori so peli pesmi v obeh jezikih, napovedovalca Danica Urschitz in Hans Mosser pa sta v povezovalnih besedah poudarila povezanost živeti kultur narodnih

skupnosti in skupno voljo za mirno sosodstvo in sožitje. Dvorana v »Neue Burg« je bila za slovenske kulturne skupine dolga leta zaprta, danes pa je to izločevanje na srečo preteklost, zato ima ta koncert še posebej simboličen pomen za dobro sosodstvo. Od slovenskih zborov sta nastopila pevski zbor »Lipa« iz Velikovca na sliki in mešani pevski

zbor »Danica« iz Šentprimozja.

Med prireditelji večera so bili poleg ORF in mnogih drugih tudi Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza. Občinstvo je pozdravil deželni glavar Christof Zernatto, ki pa je moral kmalu odfliteti na prvo podelitev spričeval maturantom Dvojezične trgovske akademije v Celovcu.

90 LET SPD »BOROVlje«

Močan nosilec slovenske kulture

S svečano akademijo v mestni hiši je Slovensko prosvetno društvo »Borovlje« v nedeljo, 25. junija, slavilo 90-letnico ustanovitve oz. 125-letnico organiziranega slovenskega kulturnega delovanja v Borovljah in okolici.

Prireditve so se med drugim udeležili boroveljski župan dr. Helmut Krainer, sodelavec državnega tajništva za Slovence po svetu Rudi Merljak, generalni konzul R Slovenije dipl. inž. Jože Jeraj, vodja manjšinskega šolskega oddelka dv. sv. dr. Anton Feinig, predstavnica Slovenske prosvetne zveze dr. Helga Mračnikar, tajnik ZSO dr. Mirko Wakounig, podpredsednik NSKS dr. Pavle Apovnik in zastopnika Zveze kulturnih organizacij iz Trziča.

Globoke korenine

Predsednik Melhijor Verdell

Predsednik SPD »Borovlje« Melhijor Verdell je v svojem nagovoru spomnil na globoke zgodovinske korenine društva in poudaril njegov pomen na eni strani pri ohranjanju in razvijanju slovenske kulture, jezika in življa v Borovljah, na drugi strani pa njegovo vse bolj nosilno funkcijo pri krepitevi sožitja med obema narodoma v deželi in pri navezovanju prekomejnih stikov. Številne skupine dokazujejo, da je dejavnost društva na kulturnem in izobraževalnem področju zelo pestra in živa in da prav delu z mladino ter naraščanjem posveča veliko skrbi in pozornosti. Predsednik Verdell je posebej opozoril na zbornik »Borovlje in Borovljani«, ki ga je društvo izdalo prav za ta jubilej in ki vsebuje vrsto zelo zanimivih člankov o kulturni in krajevni zgodovini Borovelj. Zbornik bo tudi del knjižnega daru SPZ za leto 1996.

Boroveljski župan Krainer je v svojem dvojezičnem pozdravu zaželel društvu vse najboljše in posebej poudaril pomemben

Župan Helmut Krainer

Most do sožitja

Dr. Helga Mračnikar je v imenu SPZ poudarila, da je izhajajoč iz spoznanja in zavesti, da drugačnost ne more biti vzrok za izključevanje, temveč da jo je treba videti in sprejeti kot obogatitev, društvo vselej delovalo za ohranitev slovenskega jezika in kulture v Borovljah. Obenem pa je imelo moč, da je gradilo mostove do naroda sosed in tako veliko prispevalo, da bi se uresničilo enakopravno in mirno sožitje v deželi. Tragični dogodki v Bosni potrjujejo pravo pot društva v smislu medsebojnega sporazumevanja. Borovlje pa so tudi primer izredno razgibane kulturne dejavnosti, v kateri se prosvetarji

kljub različnim svetovnonazorskim in političnim prepričanjem še vedno prepoznavajo in se z veseljem z njo ukvarjajo. Različne glasbene, igralske, mladinske in druge dejavnosti, predvsem pa obnovljen kulturni dom pri Cingelcu na Trati so živ dokaz, da je kultura verjetno najbolj imeniten vzgojni, socializacijski in povezovalni dejavnik med slovensko in nemško govorečimi v kraju.

Zastopnica ZKO Trzič pa je predsedniku Verdellu predala v spomin na 90-letnico in v znamenje povezanosti »šušarsko luč«, da bi simbolično osvetljevala pot društva skozi čas in prostor.

Razvejana dejavnost

V nedeljo je SPD »Borovlje« vnovič pokazalo, da s svojimi skupinami lahko kadarkoli oblikuje samostojno kulturno prireditve, tako razvejana je njegova dejavnost. Tokrat so nastopili moški zbor pod vodstvom Romana Verdella, »Sektet Borovlje«, vodi Edi Oraže, ansambel »Drava« (Roman Verdell) ter otroška skupina, ki jo je vodila Andreja Müller. Nastop živčavega naraščaja, zapel je dve pesmici, je občinstvo izredno navdušilo.

Od nemško pojočih skupin v Borovljah ima društvo najstarejše in tudi najplodnejše stike z zborom »Stadtchor«, ki ga vodi Helmut Krainer. Ta je seveda tudi tokrat sodeloval, iz Trziča pa je prišel pevski podmladek znanih bratov Zupan, moški kvintet »Pueri cantorum« in se predstavil s tremi pesmimi. Kaže, da se bojo kulturni stiki s Trzičem končno ustalili in okrepili, kar bo obema stranema v prid.

Slavnostni koncert, ki sta ga izbrano povezovala Sonja Wakounig in Helmut Maurer, je izvenel z nastopom ansambla »Drava«. Nato pa je bilo pri Cingelcu na Trati družabno srečanje.

Franc Wakounig

Častni gostje, ki so se udeležili 90-letnice SPD »Borovlje«

Domači gost MGVS Stadtchor iz Borovelj

Sektet »Borovlje«

Gostje iz Trziča

Zastopnik Slovenije Rudi Merljak

2

Po Nemčiji in Češkem

Prispevek v prejšnji številki SV je bil namenjen le obisku v največjem ženskem taborišču tretjega rajha Ravensbrücku, ki je bil glavni namen našega potovanja. Ker pa je to taborišče tako daleč, se je Zveza slovenskih žena odločila popeljati svoje udeležence še na ogled nekaterih drugih znamenitih krajev v Nemčiji in dodatno obiskati tudi Prago.

6. junija zjutraj smo se odpravili iz Celovca. Vseh nas je bilo 47. Vožnja v udobnem Sienčnikovem avtobusu je bila prijetna. Manj prijetno pa je bilo, da smo na poti proti Jeni v silnem dežju stali v prometni gneči polni dve uri. A vzdušje v avtobusu se zaradi tega ni pokvarilo. Zastoj na cesti se nam je zgodil še enkrat, končno pa smo le še pri belem dnevu prišli na cilj. Prenočili smo v udobnem hotelu Holiday Inn. Vse je bilo čisto in udobno, tudi hrana je bila izvrstna. V mestu Jena je precej velikih stavb in stanovanjskih blokov. Vse pa je grajeno zelo enolično in zato dolgočasno. V načrtu imajo preureditev in popestritev. Jena pa je predvsem znana po znamenitih jenskih steklih in steklih za očala. Tisti tork so imeli v Optisches Museum razstavo »Die Brille in 8 Jahrhunderten«.

Drugi dan, 7. junija, smo se po obisku Ravenbrücka v mraku pripeljali pred velikanski hotel v malem mestecu Templin. Kolikor smo lahko ugotovili po številnih gostih, je mesto turistični kraj, kar je videti tudi na ličnih in lepo urejenih hišah in vrtovih.

Tretji dan smo prispeli v Berlin. Naša vodička Marion nam je kazala mesto med vožnjo z avtobusom. Znala je tudi rusko, a za slovenščino še ni slišala.

Berlin je svetovno mesto s tri in pol milijona prebivalcev. Ima 23 mestnih okrajev. V mestu je še precej imen ulic iz časov DDR, npr. Ulica Klare Zetkin, Cesta francoske komune itd. Po reki Spree vozijo manjše ladje. Videli smo tudi ostanek berlinskega zidu, ki je poslikan in ga zato imenujejo Galerija vzhodne strani. Nekatero sliko so že obledele, zato jih obnavljajo, kot npr. tisto: »Bratski poljub med Brežnjevom in Honeckerjem«. Marion je rekla, da si je Honecker pri tem baje mislil: »Ljubi Bog, pomagaj mi preživeti to bratsko ljubezen.« Zelo znana je tudi slika Posmrtna maska Saharova. Med vožnjo je vodička opozorila na v daljavi se svetlikajočo streho nove berlinske sinagoge, ki bo kmalu gotova. Ustavili smo se tudi pri olimpijskem stadionu, pred katerim je velik prostor, kjer trenirajo motoristi in ga zato imenujejo Trg idiotov. Na levi strani od vhoda je velika tribuna, s katere je naduti Hitler leta 1936 odprl olimpijske igre. Na njih je

Udeležence in udeleženci spominskega potovanja Zveze slovenskih žena

Še ne obnovljena Frauenkirche v Dresdenu

takrat osvojil olimpijske medalje tudi slovenski telovadec Leon Štukelj, ki še živi v Mariboru in je star preko 90 let.

Za kratek čas smo se ustavili tudi pri Brandenburških vratih. Tam je pravi sejem, trgovci pa prodajajo vse mogoče, legalno in »na črno«.

V Berlinu so kot spomin na II. svetovno vojno pustili stati napol porušen stolp Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche, Kurfürstendamm, ki ga Berlinčani kratko imenujejo kar Kudamm.

Berlin je lepo mesto in spleča se ga videti. Še predsednik Kennedy je bil navdušen nad njim in je davnega leta rekel: »Ich bin ein Berliner«.

Iz Berlina smo se peljali proti Bautznu, po lužiskosrbsko Budyšinu. Med potjo smo videli velika obdelana polja, posejana z oljno repico, ječmenom, ržjo in krompirjem. Videli smo, kako pri dnevnem kopu kopljejo premog, ki ga predelujejo v brikete. V teh krajih živijo Lužiški Srbi. Vseh je, kot nam je povedala Milka, še kakih 60.000. Tudi oni se borijo za svoj obstanek. V teh krajih smo videli dvojezične napise kot npr. Weißwasser – Bela voda, v mestu Budyšinu pa ulico Wendischer Graben – Serbske hrbeje. Tudi hotel je bil udoben in

300 ameriških bombnikov. Zasuili so ga z zažigalnimi in fosfornimi bombami ter zračnimi minami. Najbolj so bombardirali središče mesta, ki so ga prej osvetlili s svetlečimi bombami. Tako so predvsem zgodovinski stari del mesta spremenili v prah in pepel. Nad 35.000 ljudi je umrlo grozne smrti. V mestu je bilo takrat tudi na tisoče beguncev, ki so se umikali pred Rdečo armado v osrednjo Nemčijo. Tudi mnoge od teh je doletela smrt prav v Dresdenu.

Danes je Dresden spet zelo lepo mesto, z mnogo zelenja, prekrasnimi parki, širokimi bul-

vrstah zloženi oštevilčeni kamni. Stare stavbe so restavrirane zelo dosledno. Omenim naj le Semper opero, spomenik, imenovan Zlati jezdec, ki predstavlja Avgusta I., kralja saksonskega. Čudovit je most preko Elbe z imenom Modri čudež (Blaues Wunder), ki med II. svetovno vojno ni bil poškodovan.

Vodička Carmen nas je peljala tudi po predelu najlepših dresdenskih vil. Tu so prebivali sami bogati trgovci, saj je bil Dresden vedno pretežno trgovsko mesto. Videli smo tudi 4,9 m visok kip na lepi visoki zgradbi, predstavlja pa moškega, lepega kot Apolon. Ta je najbolj priljubljen pri Dresdenčankah, saj je najbolj zvest.

Pozabiti ne smemo še porcelanske obrti, ustanovljene leta 1710, ki pa je bila pozneje premeščena v Meißen. Od tod torej cenjeni meißenki porcelan.

Iz Dresdenu smo se odpeljali proti češki meji, kjer smo morali čakati na prehod dobro uro. V Prago smo zato prišli kar s triurno zamudo. Vodička Oma je bila nekaj posebnega. Vse praške zanimivosti je imenovala po nemško. Npr. Wenzlsplatz namesto Vaclavskega namesta. Da so nekje v Avstriji tudi koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati ni bila še nikoli slišala.

Hotel Kosik malo zunaj Prage, kjer smo prespali zadnjo noč, je bil velikanski. Skoraj bi človek potreboval kolo, da bi se vozil po dolgih hodnikih. Sicer pa je bil še kar udoben in hrana dobra. Na Češkem smo se peljali tudi

Pred Brandenburškimi vrati v Berlinu

hrana dobra. Mesto ima precej starinskih stavb in je prijetno.

Četrty dan smo se peljali proti Dresdenu, skozi katerega teče reka Elbe, pa naše Laba. Mesto se je nekoč imenovalo po poljsko Tretnicka. Nekoč je bilo najlepše baročno mesto. Imenovali so ga Firenze na Saškem. Imelo je tudi najlepšo sinagogo, katero pa je 9. oktobra 1938 popolnoma uničila hitlerjevska drhal. 13. in 14. februarja 1945 ga je bombardiralo 240 angleških oz.

varji in čudovitimi zgradbami. Mnogo je tudi raznih spomenikov znamenitim osebnostim. V Dresdenu so prihajali glasbeniki Karl Maria von Weber, Mozart in drugi. Mesto hrani s svojih muzejih in galerijah najlepše slike Rubensa, Tiziana in drugih. Med njimi je tudi čudovita Sikstinska Madona. Pri ruševini tako imenovane Frauenkirche stoji spomenik Martinu Lutru. Ta cerkev še ni obnovljena, na travniku ob Elbi pa so v dolgih

mimo židovskega pokopališča Terezin. Tam je bilo v času Hitlerjevega vladanja znano koncentracijsko taborišče, predvsem za Žide.

V zgodnjih večernih urah v soboto, 10. junija, smo se srečno vrnili v Celovec. Kar težko smo se razšli. Bili smo celih pet dni kot ena družina. Imeli smo se lepo in potovanje nam bo ostalo v lepem spominu, to pa tudi zaradi odlične organizacije.

Vera Amenitsch

KONCERT MLADEGA POLETJA

Gospodarstvo se zaveda svojih nalog

Podelitev spričeval prvim maturantom Dvojezične trgovske akademije, priznanje igralcem SAK za prvo mesto v regionalni ligi in sploh zahvala vsem združnikom ter nosilcem slovenskega gospodarstva na Koroškem so bili glavne neglasbene točke koncerta mladega poletja, ki sta ga prvič ob dnevu gospodarstva priredila Zveza slovenskih zadrug in Slovenska gospodarska zveza v soboto, 24. junija, v celovškem Domu glasbe. Glasbeni program koncerta je v celoti in čudovito oblikoval orkester mariborske filharmonije pod taktirko Uroša Lajovica.

Smer Alpe-Jadran

Koncert je bil tudi priložnost, da je gospodarstvo izrazilo nekaj svojih zahtev. Predsednik Zveze slovenskih zadrug Mihi Antonič je dejal, da hoče gospodarstvo biti »vsaj enakovreden partner politikov, ker smo v zadnjih petdesetih letih veliko doprinesli k razvoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem«. Antonič je posebej omenil, da tri slovenske oz. dvojezične šole, to so Dvojezična trgovska akademija ter enoletna in petletna izobraževalna ustanova v Šentpetru pri Šentjakobu, skrbijo za dobro izobražen gospodarski naraščaj slovenske narodne skupnosti. In prav absolventi teh šol so tudi zaradi znanja jezikov velika obogatitev za alpe-jadranski gospodarski prostor. Maturantom je zaželel vse najboljše na novi življenjski poti.

Zveza slovenskih zadrug in posojilnice že dolgo podpirajo športno dejavnost med koroškimi Slovenci, predvsem pa SAK. Antonič je moštvo čestital za doseženo prvo mesto v regionalni ligi in izrazil željo, da bi klub tudi v drugi zvezni ligi prav tako uspešno kot doslej predstavljal koroške Slovence. Predsedniku SAK Rolandu Grilcu je v znak priznanja izročil ček finančne podpore.

Vesolja nad opravljenim zrelostnim izpitom pa niso kazali le maturanti, ampak tudi njihova ravnateljica Maja Ambrusch-

Deželni glavar Zernatto s prvimi maturanti Dvojezične trgovske akademije

Hoja. Poudarila je, da nadpovprečni maturitetni uspeh potrjuje tudi anketa v NEWS, ki je Dvojezično trgovsko akademijo postavila v vrh vseh koroških trgovskih akademij. Maturanti da so dobro pripravljeni za vključevanje v gospodarske procese ali pa za nadaljnji študij.

V imenu šentpeterske šole je čestital ravnatelj dr. Janko Zerzer in apeliral na starše, naj svojim otrokom omogočijo strokovno izobrazbo na eni od treh omenjenih gospodarskih šol.

Spričevala iz rok deželnega glavarja

Vodja manjšinskega šolskega oddelka dv. sv. dr. Anton Feinig je deželnega glavarja Zernatta, ki je navrh podelil spričevala prvim maturantom dvojezične TAK, prosil, da kot doslej tudi v prihodnje brani Dvojezično trgovsko akademijo pred raznimi napadi. Šola je dokazala svojo upravičenost, izobrazila mladiča je najboljši porok, da se bosta slovenstvo in slovenska govornica na Koroškem ohranila, kultura pa razcvetela.

Žal pa je bil zaradi politične enostranskosti in tendencioznosti vprašljiv nastop sedanjega predsednika NSKS dr. Matevža Grilca. Ne le, da je kar sam sebi in Karlu Smolleju pel hvala

lo za zasluge za ustanovitev Dvojezične trgovske akademije, povrh tega je brez poslušanja za veselje in zadovoljstvo pravih slavljencev oz. za večer sploh skušal na vsak način pristaviti svoj pisker in volitve NSKS dvigniti na raven uspehov trgovske akademije, SAK in tudi Zveze slovenskih zadrug. Odgovornost za ta disharmoničen in nepotreben prispevek na tem večeru kulturnega užitka nosi poleg govornika predvsem tudi organizator, to je združna zveza.

Iz rok deželnega glavarja Zernatta so prvi maturanti Dvojezične trgovske akademije prejeli zrelostna spričevala. Zernatto je izrazil upanje, da bi to postala stalna praksa.

V kratki repliki je deželni glavar spomnil na leto 1989, ko so bili položeni zakonski temelji za Dvojezično trgovsko akademijo ne samo zato, da bi zadostili željam in potrebam narodne skupnosti, ampak ker so se takratne parlamentarne stranke zavedale, da je takšna šola evropska nujnost, da je znanje jezikov najboljša vstopnica v Evropo. Vesel pa bi bil, če bi se nekateri, ki so takrat bili za šolo, tudi danes priznavali k njej. S to ugotovitvijo je Zernatto spomnil na številne

Predsednik ZSZ Mihi Antonič je dr. Rolandu Grilcu za uspeh SAK izročil darilni ček

intervencije svobodnjakov proti akademiji, zaradi česar se je prav s to šolo ukvarjal bolj kot s katerokoli drugo. Njeni maturanti bojo velik prispevek k novi podobi Koroške.

Podelitev spričeval ter nagovor in pozdravi so bili vključeni v klasični glasbeni spored mariborskih simfonikov. Ta orkester si bo treba dobro zapomniti, saj se je na svojem premiernem nastopu na Koroškem izkazal kot vrhunsko telo, ki bi ga radi še kdaj slišali in videli med nami.

Čeprav se je ura že krepko nagnila čez deseto, je številno občinstvo, med njim najvišji zastopniki deželnih šolskih oblasti, generalni konzul Slovenije ter predstavniki slovensko-koroških političnih, kulturnih, šolskih, športnih in predvsem gospodarskih ustanov, izprosilo vrsto dodatkov in se tako zahvalilo glasbenim virtuozom iz Maribora za nepozaben večer in kulturni užitek.

Franc Wakounig

PADOVA – TREVISO – KOROŠKA

Vključitev Slovenije v interesu gospodarstva

Predsednika gospodarskih zbornic v Padovi in Trevisu, Antonio Frigo in Giuseppe Zanini, sta pretekli teden po sestanku s predsednikom koroške gospodarske zbornice Karlom Kofflerjem izrekla Sloveniji vso podporo pri njenih prizadevanjih za vključitev v Evropsko unijo (EU).

Zanini je na tiskovni konferenci v Celovcu dejal, da v Italiji pozorno spremljajo prizadevanja Slovenije za pridobitev statusa o pridruženem članstvu in kasneje

za polnopravno vključitev v Evropsko unijo ter s tem v zvezi dobesedno govoril o »obvezi« Evropske unije, da Slovenijo sprejme v članstvo ter da je to samo še »vprašanje časa«.

Podobno se je izjavil tudi predsednik Frigo, ki je govoril o »moči dejstev« in s tem v zvezi izpostavil, da med Slovenijo in Italijo, še posebej pa med obmejnimi regijami obstajajo številni stiki, ki so dobra osnova za krepitev sodelovanja na gospodarski ravni. Vključi-

tev Slovenije v EU, da je bolj »formalna zadeva, ki pa bo seveda zahtevala svoj čas«, je menil predsednik gospodarske zbornice v Padovi.

Predsedniki treh zbornic so se na sestanku – poleg o novih pobudah za sodelovanje med zbornicami v Padovi, Trevisu in Celovcu – domenili tudi za srečanje predsednikov gospodarskih zbornic dežel ustanoviteljic Delovne skupnosti Alpe-Jadran ob koncu letošnjega oz. v začetku prihodnjega lega

EXPORT-IMPORT FIRMA S SEDEŽEM V CELOVCU IŠČE
KOMERCIALISTA ALI TAJNICO

Od kandidatov pričakujemo:

- najmanj srednjo izobrazbo ekonomske smeri
- aktivno znanje slovenskega in angleškega jezika
- EDV znanje
- resen, odgovoren in kreativen odnos do dela

Nudimo dinamično in zanimivo delo v moderno urejeni pisarni ter ustrezno plačo.

Pisne prijave z življenjepisom in ostalimi prilogami na:

PAP trade Handelsges. m. b. H.

8.-Mai-Straße 47
9020 Celovec

PRIREDITVE

ČETRTEK, 29. 6.

- CELOVEC, v Modestovem domu – Glasbena šola
19.00 Nastop učencev Glasbene šole
CELOVEC, v Evropski hiši, Reitschulg. 4 – UNI, Inst. za slavistiko
19.30 Predstavitel video-filma z Djekš: »Barbara, Lucija pomoj .../ Barbara, Luzia, hilf ...«; glasbeni okvir MoPZ iz Slovenjega Plajberka
WOLFSBERG, v mestni hiši
19.00 Odprtje razstave s predavanjem »Die vergessene Qual« – razstava o koncentracijskem taborišču na Ljubelju

PETEK, 30. 6.

- CELOVEC, na vrtu Mladinskega doma – ORF, Slov. spored
14.00 do 17.00 Otroški živ-žav
BILČOVŠ, v ljudski šoli – Glasbena šola
19.30 Nastop učencev Glasbene šole
ŠENTJANŽ, k&k center – SPD »Šentjanž« in Projekt »Beton«
20.00 Live-jazz s Tončem Feinigom, Stefanom Thalerjem, Emilom Krištofom in Michijem Ericsonom
TINJE, v Domu
9.00 – 16.00 Simpozij »Pričevanja medvojnih in povojnih žrtev komunistične revolucije«
CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
20.00 Open air – srečanje pod milim nebom; sod. Wolfgang Bauer, Reinhard P. Gruber, Lothar Schöne in ansambel Drava
CELOVEC, v avli univerze – Independent English Players' Theatre
20.00 Večer z irsko folkglasbo

SOBOTA, 1. 7.

- ŠENTJANŽ, k&k center – SPZ
16.00 Likovna delavnica z Zorko L-Weiss za otroke od 8. do 14. leta
BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
16.00 Otroški popoldan z družabnimi igrkami
HUM pri Ravnah (občina Rožek) – KD »P. Markovič«, Kat. mladina Rožek
20.30 Koncert »Slovenskega kvarteta klarinetov« v podružniški cerkvi na Humu

NEDELJA, 2. 7.

- KOTMARA VAS – SPD »Gorjanci«
10.30 Izlet v naravo; zbirališče pred staro šolo
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
11.00 Marijan Hinteregger: »Žongler Feliks«, gostuje otroška igralska skupina iz Škofič
MALOŠČE, na Magrovem travniku – SPD Dobrač in SPD Zila
12.00 Društveni piknik, ob slabem vremenu pri Trunku v Žužalčah
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«, SPZ
19.30 Koncert ob 15-letnici kulturnega doma; sod. otroški zbor, MoPZ skladatelj Ivancv iz Šentjurja, MePZ Danica
BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati
20.15 Predstavitel nove CD Dvojezičnega pevskega zbora pod vodstvom Edija Oražeta »one world – one voice«

PONEDELJEK, 3. 7.

- CELOVEC, na Zvezi slovenskih zadrug, Pavličeva 5-7
18.00 Redni občni zbor ZSZ

TOREK, 4. 7.

- PODKRAJ, pri Vitrniku – MoPZ »Kralj Matjaž«
20.30 Tradicionalno kresovanje za Cirila in Metoda

PETEK, 7. 7.

- ŠMIHEL, v lj. šoli – Bistriški kulturni dnevi (občina)
20.00 Poletni koncert »New Times Big-Band«

SOBOTA, 8. 7.

- ŽELEZNA KAPLA, pred občinskim kopališčem – SPD »Zarja«
20.30 Poletna noč, za ples igra ans. Melos

SREDA, 12. 7.

- DOBRLA VAS, v samostanu – SPD »Srce«
20.30 Dežela ob Dravi – Land an der Drau; sod. Militärmusik Kärnten in SPD »Srce«

NEDELJA, 16. 7.

- KOMELJ – ZKP, SPD »Edinost«
XVI. pohod na Komelj in spominska svečanost ob 50-letnici zmage nad fašizmom

k & k center Šentjanž SPZ

Sobota, 1. julija 95, ob 16.00
Likovna delavnica z Zorko L-Weiss za otroke od 8. do 14. leta

Torek, 4. julija 95, ob 17.00
Srečanje z dvojezičnimi učitelji/cami ljudskih, glavnih in strokovnih gospodinjstkih šol ter z dvojezičnimi vzgojiteljicami v otroških vrtcih in v dijaških domovih.

Dnevni red:
Predstavitel k & k in ogled prostorov; film mladje – predstavitev filmov »Karakvanke« in »Govorice«; prof. J. Leskovar predstavi knjigo o Hugu Wolfu; klub prijateljev lova izroči knjige; družabni del ob prigrizku. Udeležbo najavite pri SPZ, tel. 0463/51 43 00-20 ali KKZ 0463/51 62 43.

Petek, 14. julija 95, od 15. do 18. ure

Sobota, 15. julija 95, od 9. ure dalje Work shop / delavnica »Oblikovanje gline«, tečaj vodi Nežika Novak; prijave na tel. 0 42 28/37 96 ali 0 46 3/51 43 00-22

Razstave v k & k centru v Šentjanžu:

Razstava Zorke L-Weiss:
»Od začetkov do sedaj«
Etnološka razstava: »Odkruški koroške dediščine«.
Čas: do 9. septembra 1995
torek, četrtek, sobota od 18. do 20. ure in sredo, petek od 9. do 12. ure.

KKZ

razpisuje
teden mladih umetnikov
v Mladinskem centru na Rebrci
od ponedeljka, 24. 7., do sobote, 29. 7. 1995
za otroke od 6. do 12. leta.
Prijave sprejema KKZ, tel. 0463/ 51 62 43 in Mladinski center na Rebrci

Ljudska šola na Bistrici na Zilji

vabi na

1. lutkovni festival treh dežel

v ponedeljek, 3. julija, na vrtu ljudske šole na Bistrici na Zilji
v torek, 4. julija, na vrtu v Mohorjevi, obakrat od 9. do 12. ure.
Program: Lutke strička Jurja (SLO), Roberto Leopardi (I), Jajce (A), Skrinjica želja (A), Bavastel (A)

Kmečka izobraževalna skupnost

Poljedelstvo brez kemije? (Koruza, žito, alternative)

Termin: predvidoma 8. julija popoldne, obhod njiv na dveh kmetijah v okolici Velikovca.

Število udeležencev je omejeno! Prijave najkasneje do ponedeljka, 26. 6., na KIS, tel. 0463/54 8 64.

OBVESTILO

Dr. Ana Schwarz iz Galicije sporoča, da je njena ordinacija zaradi selitve do 2. julija zaprta. Od 3. julija dalje bo ordinirala v novem poslopu za občinskim uradom, Galicija 75.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

sporoča, da bo tudi letos organizirala

letovanje otrok v Poreču

Kdaj: od 20. do 31. julija 1995
Cena: letovanje vključno s prevozom stane 3.000 šilingov
Prijave sprejema: ZSZ (Milka Kokot), tel.: 0463/51 43 00-40

Zveza koroških partizanov

obvešča, da je

muzej NOB

pri Peršmanu
spet vsak dan do konca oktobra odprt med 8. in 18. uro razen ob ponedeljkih do konca oktobra.
Večje število obiskovalcev, ki želijo vodstvo skozi razstavo, prosimo, da svoj obisk poprej najavijo.

SPD

»VINKO POLJANEC«

vabi na tradicionalno

kresovanje

s petjem in plesom v Zgornjih Žamanjah, v gostilni Picej, p. d. Tedl v soboto, 15. julija, ob 20.30 uri

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 29. 6.

81.10 Rož – Podjuna – Zila

Petek, 30. 6.

18.10 Poletni festivali

Sobota, 1. 7.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 2. 7.

6.30 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel

18.00 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 3. 7.

18.10 Velik trenutek za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu: prvi šolarji so prehodili vse štiri šolske stopnje

Torek, 4. 7.

18.10 Otroška oddaja

Sreda, 5. 7.

18.10 Društva se predstavljajo
21.04 Pesmi mladinskega zbora RTV Slovenija

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 2. 7.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 3. 7.

17.25 TV SLO 1

■ Znak narodne in kulturne trdoživosti – 125 let organizirane kulturne dejavnosti – 90 let SPD Borovlje

■ »Živo pisana jadrnica« – Da integracija prizadetih otrok ne bi ostala prazna fraza

■ »Otroški živ-žav« ali veselo s slovenskim sporedom avstrijske radiotelevizije ORF v počitnice

■ Tour '95: Lepote doma in pri sosedih

■ Zimzelene melodije vsega sveta: Big Band RTV-Slovenija na Bekštanjskem gradu

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straže 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

PRI BLIŽNJIH SOSEDIH

Rateške nogavice

Franca Juvan pri pletenju rateških nogavic

Rateška narodna noša ima zelo bogato opravo, saj k njej sodijo kar tri spodnja krila, ošpekelj (rateška srajca z nabranimi rokavi), ras (blago, ki je tkano iz mešanice ovčje volne in lanu), zavijačka, židan predpasnik, židana ruta okrog vratu, okrog pasu pa kositer, na katerem so navezane žnure in nizki čevlji. Značilnost noše pa so bele rateške nogavice z bucki in takšne nogavice so izdelovali in jih redki še pletejo samo v Ratečah. In ena od redkih izdelovalk teh nogavic je 83-letna Franca Juvan, ki je o nogavicah povedala:

»Nogavice z bucki sem se naučila štrikati že pred mnogimi leti. Naučila pa me je domačinka Magdalena Makovec. Najprej sem jih naredila zase, po-

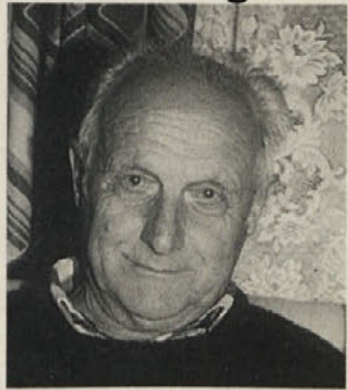
tem pa za sorodnike. Že več kot deset let pa jih delam tudi za druge. Nogavice se uporabljajo za rateško narodno nošo in so za ženske bele barve, za moške pa zelene in segajo do kolen. En par nogavic delam približno 14 dni in to vsak dan po dve uri, saj prsti niso več tako spretni. Še vedno pa mi zelo dobro služi vid. Pri štrikanju je potrebno natančno štetje, kajti kar hitro se zgodi, da je kaj narobe. Buck je v eni nogavici od 260 do 320 ali tudi več, kajti vse je odvisno od velikosti noge. Volna pa mora biti zelo tanka. To delo pa ni tako enostavno, zato ni pravega zanimanja pri mladih, da bi se naučili tega opravila. Bojim pa se, da bo izdelava teh nogavic počasi prešla v pozabo.«

Lojze Kerštan

Rutarška pomnjenja

Zgodovina Zgornjesavske doline, kamor spadata tudi vasi Rute (Gozd-Martuljek) in Srednji vrh, je več ali manj že znana. Tudi napisanega je že kar nekaj. Na tem področju kaj novega ni bilo moč odkriti. Pa vendar je pred kratkim izšla knjiga »Rutarška pomnjenja«, ki jo je napisal in s fotografijami opremil domačin Stanko Košir.

»Vseskozi me je bolelo, da naša zgodovina izginja in se o njej nič ne piše,« je povedal in nadaljeval, »Vsaka vas ima svojo zgodovino, tako jo imata tudi Gozd-Martuljek in Srednji vrh. Vedno sem mislil, da se bo le kdo spomnil in kaj napisal. Imel sem pripravljene veliko gradiva, da bi marsikomu pomagal pri pisanju knjige. Vendar ni bilo nikogar in zato sem se za pisanje odločil kar sam. To knjigo sem napisal z ljubeznijo in željo, da ne bi šlo v pozabo, kako so živeli naši predniki in da mladi vasi Rut in Srednjega vrha ne bi pozabili, kje in kakšne so njihove korenine.«

Stanko Košir iz Rut

Stanko je povedal, da sta si Rute in Srednji vrh podobna v vseh pogledih, tako v običajih kakor tudi v govorici. Govorica je nekaj posebnega, saj se nekoliko razlikuje od govorice Kranjskogorcev, nima pa nič skupnega z govorico bližnje Mojstrane in Dovjega. Rute je pravzaprav pravo staro ime za sedanji Gozd-Martuljek in se pojavlja tudi v katastrskih mapah. Še vedno so domačini Rutarjani in to pravijo predvsem starejši krajani.

Lojze Kerštan

Pismi bralcev

SLOVENSKI SPORED ORF Zakaj pačenje in potvarjanje zgodovine?

Že večkrat, predprejšnji teden kar dvakrat, posebno še v petek, 16. junija, sem bil močno razočaran nad nestvarnim poročanjem v večerni oddaji slovenskega sporeda radia Celovec. Poročalo se je o slovenskih beguncih, ki so morali zapustiti Slovenijo po končani drugi svetovni vojni. Nekako je bila predstavljena tudi Mikelnova knjiga Veliki voz, v kateri piše o takratni usodi slovenske emigracije. Vodja te slovenske oddaje je rekel, da so morali zapustiti domovino zaradi komunistov. Vse lepo in prav, če si tako razlagajo tedanji čas. Nikakor pa ne morem verjeti, da mladi pri ORF, oziroma vodilni ne poznajo ali pa nočejo poznati zgodovine – kot je to v Avstriji sploh v modi – in ali namenoma ali pa iz nevednosti zaslepljujejo svoje poslušalce. Če tega časa ne poznajo, da bi lahko stvarno poročali, naj raje molčijo in naj ne pomagajo potvarjati zgodovine tistim, ki so se odločili za sodelovanje z okupatorjem. Danes krivdo valiti na komuniste je preenostavno za vso tragiko teh ljudi. Kljub žalostnemu in nepotrebnemu koncu in usodi

teh v večini zapeljanih ljudi, pa se zastavljajo sledeča vprašanja: zakaj pa so se povezali z okupatorjem in mu služili pri uničevanju narodnoosvobodilne vojske vse do propada tretjega rajha; zakaj, če so se borili za vero, Kristusa in domovino, so se pustili voditi od gestapa in prejeli plače, orožje in hrano od okupatorja; zakaj so v domobranski zaprisegi obljubili večno zvestobo zločinskemu velikemu vodju tretjega rajha (besedilo zaprisege je znano); zakaj so poslušali določene cerkvene kroge in šli morit v imenu vere; zakaj so na najbolj zločinski način pobijali vse, kar ni bilo krščansko; zakaj so pomagali okupatorju, da je imela Slovenija nad 46 tisoč žrtev v boju za uničenje njega in sodelavcev; zakaj so se ob vsej gnusni in izdajalski vlogi po končani vojni pod poveljstvom SS in z drugimi okupatorskimi enotami prebijali na Koroško in še po kapitulaciji pomorili okrog 200 partizanov na dravskem mostu pri Borovljah in jih precej pometali v Dravo; zakaj, če so se borili za vero in narod, so domovino prepustili komunistom; zakaj na tisoče ubojev brez sodbe, ne da bi vedeli, kje so jih zagreblji – pri Urhu, Lesičjem in drugje; zakaj

ne upoštevajo dejstva, da so zavezniki že med vojno sklenili, da bodo narodne izdajalce vrnili tja, odkoder so prišli?

V vsem tem natočevanju in sprenevedanju tudi nikjer ni omenjeno, da je poveljstvo narodnoosvobodilne vojske še 30. avgusta 1944 izdalo poziv, naj domobranci opustijo svojo protinarodno dejavnost, in razglasilo amnestijo za vse, ki niso sodelovali pri umorih. Druga in zadnja amnestija pa je veljala celo do 15. januarja 1945. Za vse to njihovo početje in tragedijo se morajo zahvaliti določenim cerkvenim predstavnikom, fašističnim okupatorjem Nemčije in Italije in predvsem samim sebi, da so se postavili na stran okupatorja, z njim sodelovali in tako postali in ostali izdajalci svojega naroda, pa če se danes te vloge še tako krčevito branijo.

Taka so dejstva, ki jih ni mogoče spremeniti. Resnica boli, pa vendar jo je treba sprejeti in jo braniti, šele potem pa valiti krivdo za svojo tragedijo na partizane in komuniste.

Zakaj se tega ne upajo ali nočejo povedati pri razlagi zgodovine v slovenskih oddajah ORF? Povejte in poročajte resnico! Bil bi že skrajni čas!

Lipej Kolenik

»Persilschein« za Dvojezično zvezno trgovsko akademijo

Ne nameravam delati reklame za Persil, s tem naslovom navezujem le na članek, ki je bil objavljen v Kleine Zeitung dne 4. 6. 1995.

Dvojezična zvezna trgovska akademija je bila v preteklem šolskem letu ponovno predmet političnih napadov v Koroškem deželnem zboru in tudi časopisje je večkrat poročalo o tej kampanji proti njej. Ovdbo kaznivega dejanja zlorabe službenega položaja, ki je bila podana iz otipljivih političnih razlogov, je državno tožilstvo v Celovcu medtem podrobno preverilo in tozadevno zavrnilo, ker v nobenem primeru ni bilo protizakonitega ravnanja. Tudi zvezna ministrica za pouk Gehrrejeva je v parlamentu dvojezični TAK potrdila, da ravna v skladu s predpisi. Vsa poročila,

posebno v zvezi s sprejemom šolarjev, v katerih so meni kot odgovorni vodji očitali protizakonito ravnanje, so bila torej napačna in neutemeljena. Tudi postopek zaradi žalitve časti, ki je potekal med menoj in učiteljico na naši šoli, se je medtem končal s poravnavo in tako so bili razčiščeni svoječasni očitki.

Škodo, ki je s tem brez dvoma nastala v javnosti za šolo, so lahko nadomestili le profesorji in učenci s povečanim prizadevanjem in dosežki. Zato upam, da bodo v bodoče šolo ocenjevali samo še po pedagoških kriterijih in doseženih uspehih. Dvojezična TAK se namreč prizadeva, da svoje učence izobražuje tako, da se bodo uveljavili v mednarodnih gospodarskih odnosih in prispevali svoj delež v korist Koroške in Avstrije. Šolarjem skušamo posredovati prav tisto strokovno in jezikovno znanje v prostoru Alpe-Jadran, ki je potrebno za poslovanje v

zunanjetrgovinskem prometu, za katero se avstrijsko gospodarstvo dostikrat pritožuje, da mu ga primanjkuje (prim. članek v časopisu Industrie z dne 15. marca 1995: Medkulturni kamni spotike).

Čeprav se uradni naziv naše šole nanaša na dvojezični pouk v nemščini in slovenščini, smo dejansko takšna »TAK v prostoru Alpe-Jadran«, kakršno odgovorni politiki in razgledani gospodarstveniki zahtevajo že dolga leta, ker po našem učnem načrtu poleg obvezne angleščine poučujemo kot nadaljnji obvezni tuji jezik za vse učence tudi italijanščino in prirejamo intenzivne jezikovne tečaje po teden dni v Italiji ter izmenjavamo programe z italijanskimi trgovskimi šolami. Upam, da bodo že naši prvi absolventi in njim sledeči letniki mogli bistveno prispevati k razritvi in poglobitvi gospodarskih odnosov v tem prostoru.

Mag. Maja Amrusch-Hoja
prov. vodja

gospodu Han-
ziju Sitarju z
Obirskega za
rojstni dan in

Slovenski vestnik čestita:

god; gospe Mariji Lamprecht iz Podgrada v Klopincu za 92. rojstni dan; gospe Marjeti Krajnc iz Libuč za rojstni dan; gospodu Alojzu Gregoriču iz Male vasi za rojstni dan; gospe Ani Kapp z Blata za rojstni dan; gospodu dr. Pavletu Apovniku iz Šmarkeža za 60. rojstni dan; gospe Hani Mihevc-Kosovi mami iz Žitare vasi za 80. rojstni dan in god; za osebne praznike članom društva upokojencev Podjuna: Ani Krpitsch iz

Kršne vasi, Johanu Smolniku iz Stare vasi, Hanzeju Pečniku in Petru Sadjaku iz Podjune, Matevžu Raunjaku iz Spodnjih Vinar; Pavlu Erschenu iz Lovank ter Pavli Gruce iz Dobrove; gospe Citi Ilavnik iz Železne Kaple za rojstni dan; gospe Gisele Haudej iz Prible vasi za 70. rojstni dan; gospe Marici Maliha iz Šentjakoba za rojstni dan; gospe Johani Amruš s Tešinje za rojstni dan; gospe Mici Isop iz Gorinčič za rojstni dan; gospe Tončki Obilčnik z Rut za rojstni dan.

Uresničene sanje SAK

Ustanovitelji so imeli že pred 25 leti vizijo vzponu Slovenskega atletskega kluba v zvezno ligo. Dr. Zdravko Inzko, Joško Wrolich, Ivan Olip, Peter Waldhauser, Miha Zablatnik in še drugi so začeli v težkih razmerah. Slovenski atletski klub pa se je iz leta v leto krepil in se bližal zastavljenemu cilju.

Letos, v novoustanovljeni regionalni ligi, pa mu je uspelo uresničiti te sanje. Sedaj je SAK, in z njim slovenska beseda, prisoten na zvezni ravni po vsej Avstriji. SAK je uvrščen med najboljših 26 moštev v Avstriji in v vseh avstrijskih časopisih, v televiziji, na toto obrazcih se bo pojavilo ime Slovenski AK.

3. julija se spet začne trening

Igralci SAK imajo še nekaj dni prosto, da uživajo in se veselijo svojega velikega uspeha. Trener dr. Ivan Ramšak, sotrener Jože Fera in sekcijski vodja Lojze Lach pa že kujejo načrte za bodočnost, za uspešno delovanje v II. zvezni ligi.

3. julija se namreč spet prične čas trdega dela, napornih priprav. **Dr. Ramšak:** »S trdim in vztrajnim delom lahko nadomestimo tisto, kar si druga

Sekcijski vodja Lojze Lach in trenerja Ivan Ramšak ter Jože Fera

moštva lahko kupijo z denarjem. Prepričan sem, da se vsi zavedajo zahtevnosti našega poslanstva in da bodo z vso resnostjo pri stvari.«

Za športno pripravljenost bo skrbel dr. Ramšak, za ostalo pa je odgovoren klub. Odborniki pa so že spoznali, da v II. ligi veje močnejši veter, kjer veljajo drugi predpisi, in prvo, kar je že odločeno, je, da SAK na igrišču ASV v Trnji vasi ne sme več igrati. Zato bodo domače tekme na celovškem stadionu.

Lastno igrišče?

Seveda je sedaj zahteva po lastnem igrišču vedno večja in vse bolj utemeljena, v predalu so že načrti za stadion, vendar se politika še upira. »Zato bo nadvse

pomembno, da se SAK obrzdi v II. zvezni ligi, ker je to tudi ključ do lastnega igrišča«, je prepričan predsednik SAK dr. Roland Grilc.

Globašani spet v 1. razredu D

Le eno leto so Globašani igrali v podligi. Po slabi sezoni in po neuspešnih relegacijskih tekmah pa se morajo spet vrniti v I. razred.

O morebitnih vzrokih je razmišljal igralec **Adrijan Kert**, ki je minulo sezono igral pri Globasnici, jeseni pa se bo vrnil v vrste SAK.

»Zaradi lanskih kvalifikacijskih tekem je bila sezona dolga, izgubili pa smo dobre igralce – na primer Miha Kreutz, ki je v obrambi zapustil veliko

vrzel, pozimi pa je odšel k neposrednemu konkurentu Pleschgatternig – glavni vzrok pa je bil koncept odbora, ki zagotovo ni bil usmerjen v to, da bi se moštvo obdržalo v podligi. To pa predvsem iz finančnih razlogov.

Ta letargičnost odbora se je prenesla tudi na nekatere igralce, ki že jeseni treninga niso jemali preveč resno.

Kaže, da klub nima posebnih ambicij in da se bo zadovoljil z igranjem v prvem razredu.«

Milan Oraže z Riedom v I. ligi

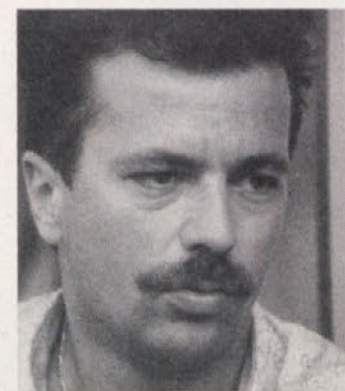
Nekdanji vratar SAK Milan Oraže je letošnjo sezono branil v II. zvezni ligi v moštvu Ried, kjer že nekaj časa igra legionar Stanisavljevič (tudi nekdanji igralec SAK). Milan je imel zelo uspešno sezono, saj je prejel zelo malo zadetkov, z moštvom je zaključil na drugem mestu, v relegacijskih tekmah za vstop v I. zvezno ligo proti FC Linz pa ni prejel zadetka in je tako bistveno prispeval k napredovanju SV Ried v najvišjo avstrijsko nogometno ligo. Čestitamo!

Marjan Velik spet pri SAK

Po petih letih se Marjan Velik vrača k SAK, za katerega je igral že 14 let. Za 34-letnega igralca je to ponovni izziv v njegovi dolgoletni nogometni

karijeri.

Marjan Velik: »Vsi, ki me poznajo, vedo, da sem kljub svoji odsotnosti vedno sprem-

Marjan Velik

ljal SAK in ostal povezan z njim. Ko so odborniki in tudi nekateri igralci pristopili k meni in mi spet ponudili mesto med njimi, sem bil seveda zelo vesel in to ponudbo sprejel.

Prepričan sem, da sem še vedno sposoben igrati tudi v II. zvezni ligi, kdor pa tega ne verjame, mu bom pa dokazal.

V pripravljalni dobi pa se bo seveda odločilo, ali pridem v pošteve za začetno postavo. V kateri poziciji bom igral, o tem bo seveda odločal trener. Nekaj je seveda jasno – v голу ne bom. Prvenstvo v II. ligi bo zelo naporno in izenačeno. V tem pa je tudi dobra priložnost za SAK. Če nam uspe dober start, sem prepričan, da ne bomo igrali nepomembne vloge.«

MLADI SLOVENSKI ŠPORTNIKI V LENDAVI

Srečanje obmejnih dežel

Mladi šahisti

Iz Koroške je tekmovalo skoraj 60 mladih - Dve prvi mesti za Slovensko športno zvezo

Ob koncu minulega tedna je majhno dvojezično mesto Lendava ob slovensko-madžarski meji gostilo nad 200 mladih slovenskih športnikov iz Avstrije, Italije, Madžarske in Slovenije. Zbrali so se na tradicionalnem, letos 19. srečanju slovenskih športnikov.

Tekmovanja so potekala v športnem in prijateljskem vzdušju, organizatorjem na čelu s Vilijem Sekerežem pa gre vsa pohvala, saj so srečanje vzorno pripravili in tudi izpeljali, tako

da so se mladi športniki kot tudi funkcionarji počutili najbolje.

Tekmovanja so bila izvedena v nogometu (za ekipe mlajših in starejših dečkov), v košarki, v odbojki (za dečke in deklice), v rokometu (za deklice), v namiznem tenisu (za dečke in deklice) ter v šahu.

Mladi športniki in športnice Slovenske športne zveze, ki so nastopili v nogometu z dvema ekipama (trenerja Silvo Kumer in Kristijan Lopinsky), v košarki (Kristijan Zeichen), v odbojki (trener Opetnik) in v šahu (Ivan Lukan), so tekmovali do-

kaj uspešno: priborili so si dve prvi mesti (pri fantih v košarki in odbojki), eno drugo mesto (starejši nogometaši) in dve tretji mesti (mešana ekipa v šahu in mlajši nogometaši).

Predsednik Slovenske športne zveze Marjan Velik je bil nad srečanjem v Lendavi navdušen in je poudaril, da je prireditev popolnoma uspela – tako iz vidika športa kot tudi medsebojnega spoznavanja in poglobljanja stikov med Slovenci v Sloveniji in v zamejstvu. »S športom zblizujemo slovensko mladino v štirih državah. To je brez dvoma naj-

Mladi nogometaši

kan, namestnik generalnega sekretarja Olimpijskega komiteja Slovenije in Združenja športnih zvez Marjan Jemec, predsednica mednarodne komisije OKS ZŠZ Tjaža Andree-Prosenc, član mednarodne komisije OKS ZŠZ Evgen Bergant ter lendavski župan Jožef Kocon.

Poleg športnih tekmovanj je bil na sporedu tudi bogat kulturni program z nastopom folklornih, plesnih in instrumentalnih skupin osnovnih dvojezičnih šol.

I. L.

REZULTATI:

Nogomet (mlajši dečki):
1. Lendava, 2. ZŠSDI, 3. SŠZ;
nogomet (starejši dečki):
1. Lendava, 2. SŠZ,
3. Porabje, 4. ZŠSDI;
košarka: 1. SŠZ, 2. ZŠSDI,
3. Lendava;
odbojka (fantje): 1. SŠZ,
2. ZŠSDI, 3. Lendava;
odbojka (dekleta): 1. ZŠSDI,
2. Lendava;
namizni tenis: 1. ZŠSDI,
2. Lendava;
šah: 1. Lendava I,
2. Lendava II, 3. SŠZ.

SPD »ZARJA« V ŽELEZNI KAPLI

vabi na

pohod nad Peco

v nedeljo, 2. julija.
Zbirališče do 7.30 pri Rieplnu